Ն՝ 981 — 1880 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 19 ՇԱՐԹԷՆՊԻՀ — ՏԷՕՐՏԻՆՃԻ ՄԷՆԷ

ԱՊՕՆԷ ԳԻՆՈՒԹԼԱՐԸ
Մէճիտիյէ 20 ղրուշտան
ԹՈՒՄՊՈԼ ԻԶԻՆ
Պիր սէնէլիք . . . 200 ղր.
Ալթը այլրգ . . . . 100 »
Իւչ այլրգ . . . . 55 »
ՎԻԼԱՅԱԹ ԻԶԻՆ
Բոլթա իլէ իրսալ օլունճագ-լար իչիւն
Պիր սէնէլիք . . . 230 ղր.
Ալթը այլրգ . . . . 120 »
Իւչ այլրգ . . . . 60 »
Մէճիտիյէ 1 ղրուշ

ԹԷՐՃԷՄԱՆԸ ԷՖԷՄԱՐ

ՄԷՎԱՏՏԷ ԲՈԼԻԹԻԳԻՅԷ ԻԼՄԻՅԷ ՎԷ ՄԻԼԻՅԷ ՎԷ ՍԱՀԻՐԼԻՅԻ ՀԱՄԻ ԵՎ ԵՎՄԻ ԳԱԶԵԹԱ ՏԷՐ

ԻԼԱՆԼԱԹ ԳԻՆՈՒԹԼԱՐԸ
Պէհէր սաթրը իչիւն
1 վէ 2 վէ 3 ինճի սահիֆէ 5 ղր.
4 իւնճիւ սահիֆէյէ . . 2 »
ԻԽԹԱՐ. Պանգա, Շիրքէթ վէ ումուրու սարրաֆիյէյէ այիտ, 2 յէ 3 ի ճոյու սահիֆէլէրէ 6 ղր.
4 իւնճիւ սահիֆէյէ . . 4 »
Ձիյատէ միւտտէթ իչիւն իլանաթա այրը բազարլրգ օլուր։
Մէվատտը նաֆիսյա տայիր պէնալէր մէճմանէն գապալ օլունճագ վէ տէրճ օլունմայան էվրագ, իատէ օլունմայաճագ։
Մէճիտիյէ 1 ղրուշ

Իտարէխանէսի վէ մաթպասը, Սթամպօլոյ Պապը Ալի ճատտէսինտէ էսկի Պապը Զապթիյէ սոգաղը քէօշէսինտէ նումէրօ 8 տէ տիր։ —Ղազէթաներն ումուրու իտարէ վէ թարիրիյէսինէ այիտ քեաֆիֆէյի մէվատտ հագգընտա, Միւտիրի ղազէթա Տիգրան Ճիվէլէկեանա միւրաճաաթ օլունճաղը կիպի, քեաֆիֆէյի մէքեաթիպին տախի անրն նամրնա կէօնտէրիլմէսի իգթիզա էտէր։

ԱՍԻԹԱՆԷ 19 ՆՈՅԵՄԲԵՐ

ՀԱԼԸ ՀԱԶԸՐ

Պապը Ալինին սոն նոթասընտա իսթիգրազլար հագգընտա իթմիշ օլտուղու թէգլիֆի էվվելտէն պէրի թագտիր վէ թահսին իթմէքտէ օլուպ, տէվլէթը Օսմանլէէնին՝ քէնտիլէյինտէն օղլաղ, տայինլէրինին մէնաֆիինի տիւչինտիյինի անլաթմասը բէք ագիլանէ պիր հարէքէթ օլտուղունու տէֆաթլա պէէան իթմիյիզ, վէ պունուն կիւզել սէմէրէյէր վէրիպ, գարիպէն նէթիճէբէգիր օլմասը ինթիզարընտա պուլունմուշուզ տը։

Իպթիտա Ալէմանիա վէ սոնրա Ֆրանսա ասհապը սէնէտաթը, Պապը Ալինին պու թէքլիֆինէ գապալ իլէ, Սթանպօլա կէօնտէրմէք իւզրէ վէքիլլէր ինթիխապընա միւգայէրէթ իթտիքլէրինի մէճմունյէթլէ խապէր ալմը, վէ մէմալիքը սարէ ասհապը սէնէտաթը տախի պունլարա իմթիսալ իտէճէքլէրի իւմիտինի պէէան իթմիշ իտիք։

Ինկիլթէրրա իլէ Իթալիա ասհապը սէնէտաթընը, Պապը Ալինին պու գարար վէ թէքլիֆինի գապալ իթմէմէլէրի, վէ Ավթրիատաքիլէրին տախի սէս չըգարմամարը, պիր արալըգ պու թէքլիֆին էքսէրիյէթ թարաֆընտան գապալ օլունմայաճաղը իհթիմալընը վէրմիշ, վէ պինտէն աէլէ պիր արալըգ պունան պասս իթմէմէքլիյիմիզի իճապ իթմիշխիր։

Պու տէֆա իսէ, հէր նէ գատար քի մուվաֆագաթ տարէսի թէվէսսիւ իթմէյուպ, եինէ Ֆրանսատան զուհուր իտէյօր իսէ տէ, պու տէֆաքի գարար վէ թէտպիր օ գատար սաղլամ վէ ճիտտի տիր քի, սայիր մէմալիքտէքի ասհապը սէնէտաթրն տախի պունու գապալ իթմէքտէն իմթինա իթմէյճէքլէրինտէ չիւսկէ եօգ տը։

Պունան էվվել ասհապը սէնէտաթ, քէնտիլէրի վէքիլէր ինթիխապ իտուպ կէօնտէրէճէքլէր իսի, վէ հաթթա պիր բիվայէթէ կէօրէ, վէքեալէթլէ Սթանպօլա կէլմէք իսթէյէն զէվաթրն պաղբը պիր վէքեալէթը սահիհայա մալիք օլմայուպ, քէնտի ֆըրըլտագլարընը չէվիրմէք իչիւն պիր վէքեալէթ թագրնարագ կէլէճէքլէր իսի։

Շիմտի իսէ Ֆրանսանըն պիւթիւն միլթէպէր պանգալարը պիլթիթիֆագ, ասհապը սէնէտաթա վէքեալէթ իթմէյի տէրէօհաէ թմիշտիր տիր։ Շէյլէ քի, պունլար ասհապը սէնէտաթրն մաթլուպլարընը տէֆթէրլէրինէ գայա իլէ, ումումի թարաֆընտան պիլվէքեալէ, քէնտիլէրի պիր վէքիլ ինթիխապ իտուպ կէօնտէրմէյէ գարար վէրմիշլէր տիր։

Շիմտի կէլէճէք վէքիլ՝ իհթիմալ քի պիր օլաճագա տա, Ֆրանսանըն պիւթիւն պանգալարը թարաֆընտան վէքեալէթէն կէլմիշ օլաճաղընտան, էյպէթթէ պունուն մէմուրիյէթի տահա զիեատէ էհթիմիյէթի հավի տիր, վէ իշ պու սուրէթլէ տահա սաղլամ վէ ճիտտի օլուր։

Պու իչտէ Ֆրանսա սպիր տէվլէթլէրին քեաֆիֆէսինտէն տահա զիեատէ մէտխալ վէ մէնաֆի սահիպի պուլունտուղունտան, Պապը Ալինին թէքլիֆը ախիրի Ֆրանսատա պէօյէ պիր հիւսնը գապուլէ մաղսար օլմաղլա, ումում միլթէպէր պանգալար պունա բիայէթ իտուպ, ճիտտի պիր հաբէքթէթ թէչէպիւս իթտիքլէրի հալտէ, զաթեն էվվելճէ մուվաֆագաթ կէօսթէրմիշ օլան Ալէմանիատան պաշգա, Ինկիլթէրրա վէ Իթալիա իլէ Ավթրիաճա տախի միւմանաաթ կէօսթէրիլմէ եուպ, պու մէսէլէնին պու սուրէթլէ հալի միւմքին օլապիլճէճէի գավիեն մէմուլ տը։

Պիր տէֆա վէքիլլեր Սթանպօլա կէլտիքտէն սոնգրա, քէնտիլէրիյէ ույուշուպ, պու Մալիյէ մէսէլէսինի բօլլթիգա բէնկինտէն գուրթարմագ, վէ Գէրլին մուահէտսինին պու պապտէքի մասատսինի հիւքմիզ պըրագմագ տախի Պապը Ալինին իշի տիր։ Պապը Ալի կիւզէլճէ հարէքէթ իթտիրի հալտէ, տէվլէթը Օսմանլիէնին իսթիգպալը իչիւն էն զիյատէ էհէմմիյէթի հալիզ օլան պու մէսէլէնին վէխամէթինտէն քէնտինի գորթարմըշ օլուր։

Պապը Ալինին պու պապտէքի սոն գարարընընը՝ պէօյլէ կիւզել նէթիճէլէր վէրմէյէ պաշլատըղընը կէօրիւնճէ, հէյլէթը հազբրէի վիւքէլյը պու թէտպիրտէն սոլայը, ճենիտէն թէպրիք իթմէք մէճպուրիյէթինտէյիզ։

Իչրէթ Պապը Ալինին պու թէտպիրի էվրօպաճա հիւսնիւ թէէսիրի մուճիպ օլմուշ օլտուղունտան, պու կիւնլէրտէ գօնսոլիա 13 ղուրուշա գատար թէրագգի իտուպ, էսհամը սարիբ տախի օ նիսպէթտէ եիւբսէլմիշ տիր։

* * *

Շգօտրա թարաֆընտան պալընան սոն հավատիս արթըգ Տուլչինօ մէսէլէսինին թէճամըլա հալլ օլունտուղունը կէօսթէրիյօր։ Տէրվիշ բաշա՝ չէհրի նէվահիսիյէ պէրապէր թէսլիմ իթմիքտէն սոնրա, եէնի հուտուտ պօյունտա պիր մըգտար ասքէր պըրագըպ, Շգօտրայա չէքիլմիշ, վէ գարատաղլար Տուլչինօյա կիրիպ եէրլէշմիշլէր տիր։

Կէրէք քրէս Նիքիթանըն վէ կէրէք Տէրվիշ բաշանըն աֆվը ումումիյի իչուն իթմէսի, վէ գարատաղ հիւքիւմէթինին մահպուս թմրմագտա պուլունտրը Միւսլիմանլարը գօյ վէրմէսի Ալինավուտլարը թմթէրպ իտէճէք մէվատտէն պուլունմաղլա, արթըգ պունլար տա ֆիմատպատ ասայիշի իսիյլ իտէճէք պիր մէճպուրիյէթ թահմիլընտա պուլունմայաճաղլար տը։

Հէր նէ գատար քի Կոսինատան վէ Ալինավուտլըղն սաիր թարաֆլարընտան, Տուլչինօյը կէրի ալմագ իւզրէ, Շգօտրայա տօղրու հիւճումլար օլունմագտա պուլունտուղունա տարը պաղը թէվթուրլար շայի օլմուշ իսէ տէ, պունլարը իհթիմալաթտան իպարէթ օլմասը զաննը տահա գավի տիր։

Մէմուլ իտէրիզ քի, պու գատար վագրթ պիթիթիւն ալէմը սիեասէթի մէշղուլ իտէն պու մէսէլէտէն պահս իթմէքլիկիմիզին պու սոն տէֆասը օլուպ, պիր տահա պու մէսէլէյի աղըզա ալմաղա միւհթաճ օլմայալը։

Շիմտի պիրտէն պիրէ մէվգիի էհէմմիյէթէ տուշէն մէսէլէ եէնէ նիմայիշի պահրի, վէ տահա տօղրուսու Գաթարատա պուլունան միւխթէլիթ տօնանմանընը նէ օլաճաղը մէսէլէսի տիր։

Մալիմ տիր քի, նիմայիշի պահրիյէ եալընըզ Տուլչինօ մէսէլէսի իչիւն գարար վէրիլմէյուպ, քեաֆիֆէի մէսաիլի պունունա հալլ իթմէք իւզրէ տէվլէթլէր ֆիլօյարընը կէօնտէրմիշլէր տի։ Անճագ պունուն էյլի պիր վասէթա օլմասընընը կէօրտիւքլէրինտէն, վէ պէյնէրինտէքի իթթիֆագընն ճիտտի օլմասընը մէյտանէ չէգրպ, խուսուսիյլէ էֆքեարը ումումիյէ պու նիմայիշին բէք ալէյհինտէ պուլունտուղունտան, պունտան սոնրա միւխթէլիթ տօնանմանընն նիմայիշ իճրասընա տէվամ իլէ Շարգին տիկէր պիր թարաֆընա կիթմէկէ բիղա վէրիլմէսի բէք մէմուլ տէյիլ տը։

Պունունլա պէրապէր Ինկիլթէրրանըն պունուն տէվամընա չալըշմագտա պուլունտուղը կէօրիւլիւեօր։

ԿԻՒՆԼԻՒԲ ՀԱՎԱՏԻՍ

Մէսմուաթա կէօրէ, Միտիլլիտէ վուգու պուլան պիր հատիսէ իւզէրինէ Իթալիա սէֆարէթի իլէ Պապը Ալի արասընտա պիր իսթիլաֆ զուհուր էյլէմիշ տիր։

Շէյլէ քի, պիր գաչ կիւն էվվել Իթալիան պալըգճը գայզըլարընա Միտիլլիտէ վագը Գայնիա գարիյէսի էհլիսի թարաֆընտան հիւճումմ վուգու պուլմուշ, վէ պիր գաչ պալըգճը ճէրհ իտիրմիշ տիր։ Միտիլլիտէ Իթալիա գօնսոլոսու պու վագաատան տօլայը մահալլի միւէսսարրըֆընտան թարգիյէ թալէպ իթմիշ իսէ տէ, միւթաարրըֆ՝ պունտան իսթինքաֆ էյլէտիկինտէն, գօնսոլոս՝ Յէրսատէթտէքի սէֆարէթինէ իհպարը քէյֆիյէթլէ, միւթասարրըֆ պէյտէն իշթիքաատ պուլունմուշ տրր։ Իթալիա սէֆիրի գօնթ Գօրթի մէսէլէեի Բօմա գապիտէթսունա պիտրիտիկինտէն, Բօմա գապիտէթսունա Բօմա նամրնտաքի զըրհը ֆըրգաթինին սէրիան Շերաա-զիմէթինի էմր իտուպ, մէգքիւր ֆըրգաթինին տիւն ագշամ Շերաա վասը օլմուշ տը։

Իտիտլորինէ կէօրէ, մէգքիւր սէֆիրին սէֆիրին էմրինէ ինթիզարէն Շերատա թէվագգուֆ իտուպ, սէֆարէթճէ թէսվիյէ մասլահաթ իչիւն թային օլունաճագ մէօհյէթ միւրուր իտուպ տէ, մասլահաթ թէսվիյէ օլունմամըղը թագտիրտէ, Միտիլի բիչկեհընա կիտէճէքմիշ։

Իթալիա սէֆիրի գօնթ Գօրթի՝ տէվլէթինտէն ալտըղը էմր իւզէրինէ Պապը Ալիյէ տէօրթ մատտէ թէքլիֆ իթմիշ տիր, եանի պու մատտէտէ գապահաթը ալանլարը ուր չարը միւճաղաթ օմալարը, պալրգճլարըն զարար ուզիյանընը թէմամէն թազմին գըլընմասը, Իթալիա պանտէրասընա հագարէթ օլունտուղու պէէան իլէ պիր թարզիյէ վէրիլմէսի, վէ Միտիլի միւթասարրըֆը ֆէմալ պէյ էֆէնտի հազրէթլէրինին ալ օլունմասը։

Պապը Ալիտէն պու պապտէ հէնուզ ճէվապ վէրիլմէմիշ տիր։

—||—

Պու կիւնքի Օսմանլը կազէթալարը կէրէք Տուլչինօտա վէ կէրէք սարիր մահալլերտէ ասայիշին պէր քէմալ օլտուղունու պէէան իթմէքտէ տիրլէր։

Անճագ վէքիլլէրն իֆհատսիզէ կէօրէ, Գօլաշին թարաֆ արընտա պիր թագրմ Ալինավուտլար՝ Գարատաղա հիւճումիլէ 1,600 ըէս գօյուն զասպ էյլէմիշլէր տիր։ Մէգքիւր կազէթա պու պապտէ թաֆսիլաթ օլմասրղընը վէ պու մատտէ թէ. հագգուգ իթմէք տախի պիր սըրգաթ ֆիրիլինտէն իպարէթ օլուպ, բօլիթիգայա գաթիին թէպլիւգ իթմէյլէճէյինի իլավէ իտիյօր։ Քեզալիք մէգքիւր կազէթանըն պէեանընա կէօրէ, Տէրվիշ բաշա իլէ Ալինավուտլար պէյնինտէ կէչէն կիւնլէր վուգու պուլան միւսատէմէտ թարաֆէյնին թէլէֆթաքն պէշ քիչիտէն իպարէթ իմիշ։

—||—

Տուլչինօտան հիճրէթ իտէճէք էհէալիյէ իանէ թօբլամագ իւզրէ Մապէյնը Հիմայունա պիր իանէ գօմիսիօնու թէչէքքիւլ իթտիյինի տիւնքի նիւսխէմիզտէ եազմըշ իտիք։ Ալընան մալիմաթը ախիրէեէ կէօրէ, տիւնքի նիւսխէմիզտէ իսմլէրինի զիքը իլէտիլիմիզ գօմիսիօն աղալարը միւնընտա Նուսրէթ բաշա վէ Մէքեաթիպը ասքէրիյէ նազրը էտհէմ բաշա վէ Վէլի Ռիզա բաշա հազարաթը տախի մէվճուտ ի. միշ։ Տուլչինօ մուհաճիրլէրի իչիւն միւնասիպ մէվգիլերտէվագը չիֆթլիքեաթը Հիմայուն թախսիս օլունմուշ տը։

—||—

Լա Ֆինանս նամ կազէթատա օգունտուղունա կէօրէ, Պէլճիգատա պէշ միլիօն ֆրանգ սերմայէ իլէ պիր շիրքէթ թէչէքքիւլ ի. տէրէք, պէհէրի եիւզէր ֆրանգ իթիպարը իլէ էրի պին հիսսէ սենէտաթը թէտավիւլէ չըգարըլաճագ, վէ հիւքիւմէթը Սենիյէ թաղրիրատ ֆրանգ էրիլէն պիր իմթիյազ մուճիպինճէ, Արնաուտլուգատա պուլունան պապը օրմանարտաքի մէյէ ազաճլարընը գաթը՝ մէգքիւր շիրքէթէ այիտ օլաճագմը։

—||—

ԲէթԷրսպուրկտան քէչիտէ օլունան պիր թէլէկրաֆա կէօրէ, Քիւրտլեր՝ թէպրիզ չէհրինէ թէհտիտ իթմէքտէ օլտուգլարընտան, օրատա պուլունան Բուս գօնսոլոսու՝ տերհալ չրգրպ թիֆիսէ կիթմէք իւզրէ հիւքիւմէթը մէթպուսաընտան էմր ալմը տիր։

—||—

Կէչէն ճումա էրթէսի ագշամը լիման ըէխի Ցիլավեր բաշա վէ Պէչիքթաշ մուհաֆիզը Հասան բաշա վէ զապթիյէ նազրը բաշա հազարաթը մայէթլէրինէ պիր մըգտար զապթիյէ ալտրագ պիր եունան էլէմիսինէ կիթմիշ, վէ գաբթան իլէ թաիֆէլէրինի պիթթէվգիֆ հապս իթմիշ, վէ համուլէսինի տէ զապթ էյլէմիշ տիր։

Համուլէի մէգքիւրէ եունանիստան իչիւն պիր մըգտար պարութտան իպարէթ իմիշ։

—||—

ՎԷԼԻ ՄԷՀՄԷՏ

Զապթիյէ նէզարէթինէն պու քէրրէ Մապէյնը Հիմայուն պաշ քիթապէթինէ վէրիլէն պիր ժուրնալը Թէճճանը Հէյէթանա կէօրիւլէն սուրէթի տիր։

Բուսիալը միրալալը գաթիի օլուպ, հապսխանէի ումումիտէ մէվգուֆ պուլունան Պօսնալը Տէլի Մէհմէտին չու արալրգ սաչմասաքան սէօղլէր սէօյլէմէյէ վէ իւսթ ինիս պաշընը երրթմայա պաշլատըղընը վէ վէրիլէն էքմէկ վէ չօրպայա սէմ (զէհիր) իլավէ օլունմուշ տրր տէյէրէք էէմտիր վէ պունուն իլէրիտէ քէնտիսինէ վէ եա ախէրէ գատա իտէ. պիրմէսի մէլհուզ իտուկի պէյանը իլէ, իճրատ իճապը հապսխանէի ումումի միտիրլիյինտէն պա միզաքքէրէ իֆատէ օլունմագտան նաշի, քէյֆիյէթ Պապը զապթիյէ աթրպպա հէյէթինէ լէտէլ հէվալէ, պու կիպի ագվալ վէ էվվելընտա տասրը ճիննէթ հրսս օլանանարընն մէճանինէ (տէլիլէրէ) մախսուս աթրպպա մարիֆէթիյլէ մուայէնէլէրի ուսուլը իգթիզասընտան իտուկի՝ եաղրլան մազպաթատա կէօսթէրիրմիշ, վէ մէճանինէ մախսուս աթրպպա պիմարխանէյէ օլմասընա պինտէն, մէրգումուն պէրտի մուայէնէ պիմարխանէյէ կէօնտէրիլմիպ կէօնտէրիլմէսի հագգընտա միւթալիգ պույրուլաճագ իրատէի ալիյէ քէրիմանէլէրինի իսթիզանա ճէսարէթ էյլէրիմ։

17 թըշրին սանի 96

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Իզմիր կազէթալարընտա օգունտուղունա կէօրէ, Մանսուրա նամ պէյլիք վաբօրու իզմիրտէն Սիսամ ատասընա կիտէճէք օլան իքի պէօլիւք ասաքիրը Շահանէյի համիլն իզմիրտէն հարէքէթ իթմիշ, վէ ավտէթինտէ Սիսամոն իզմիրէ կէլէճէք օլան պէօլիւքլէրի կէթիրէճէք իմիշ։

Վալիի վիլայէթ Միհհաթ բաշա հազրէթլէրի տախի Գուշ ատասընա չըգմագ իւզրէ մէգքիւր վաբօր իլէ ազիմէթ էյլէմիշ օլմաղլա, ավտէթինէ գատար տէֆթէրտար էֆէնտի իճրատ վէքեալէթ իմիշ։

—Էվվելքի կիւն Սթամպօլոս պուլունան Լէհլիլէր՝ 1830 թարիխինտէքի Լէհիսթան իսեանընընն 50 ինճի սէնէսինէ միւսատրի օլան եէվմը մախսուստան տօլայը Պէյօղլունա Սանթա—Մարիա քիլիսէսինտէ բուհանի զինէթ իճրա իթտիրմիշ, վէ պու զինէթտէ պիր խայը Լէհլի հազրը պուլունմուշլար տը։

—Պէյօղլու մութասարրըֆլըղը ախրպպասընտան Յօգթէօր Թէրճման էֆէնտի՝ պու տէֆա խարբութ գրգաի ասքէրիյէսի սրը թէպպէպէթինէ թային օլունմուշլարը։

—Պու կիւնքի թէվճիհաթ ճէվճինտէ կէօրիւլէճէկի վէճհլէ, միլլէթը Մուսէվիյէ միւթէհայիզանընտան Գասթրօ պէյ պու տէֆա բիթպէի ուլա սընրքը սահինսինէ մազհար պույրուրմուշ օլմաղլա, իշպու իսթիֆաթը Սէնիյէ՝ միրի միշարիյէհին խայը սէնէտէն պէրու հիւքիւմէթը Օսմանլիյէ իյֆա իթտիկի խրտէմաթը սատրգանէսինէ միւքեաֆաթ վէ մուդապիլ օլտուղունտան, պիլճիւմէ ահիպպասընա մուճիպի մահզուզիյէթ օլմուշ տրր։

—Յիւն սատթ պէշ բատտէլէրինտէ Յէրսատէթտէ Սուլթան Մահմուտ թիւրպէսի ճիվարընտա պիր պօյաճը տիւքքեանընտան հարիգ զուհուր իթմիշ իսէ տէ, էթրաֆա սերայէթ իթմէքսիզին տէրհալ պասմըրըմըշ տրր։

—Ինդիքանա Բոսէն կազէթասընընն պէեանընա կէօրէ, Բուսիա հիւքիւմէթի Թուսա գօմիսիօնունուն Բուսիա վէ Ավսթրիա—Մաճարիսթան վէ Բումանիա վէ Սըրպիա վէ Պուլկարիսթան մուրախասարընտան իպարէթ օլմասընը թէքլիֆ էյլէմիշ տիր։

—Ճերեոեէ Հէյդէստէ օգունտուղունա կէօրէ. Քիւրտլերին գըեամինտան պէրու Իրան թաթարը՝ էրզրումտան իլէրիյէ կիտէմէեէրէք Ավսթրիա թաթարլարը իչլէմէքտէ օլմաղլա, Տէրսատէթէ կէլէն վէ պու թարաֆտան կիտէն մէքթուպ վէ կազէթա վէ սարէթ Ավսթրիա բօսթասը վասէթասընա իրսալ օլունմագտա իմիշ։

—Պապը Ալինին պաղը տարիբէրինտէ թամիրաթ իճրա օլունաճաղընը էվվելքի կիւնքի նիւսխէ. միզտէ եազմըշ իսէք տէ, մուախարէն սուտուր իտէն պիր էմրը այի մուճիպինճէ թամիրաթը մէգքիւրէնին պու գրշ վուգու պուլմաեաճաղընը վէ տարիբէյերին եէրլի եէրինտէ գալաճաղընը խապէր ալմըշըզ տը։

—Զաթը հազրէթը Շահանէյին մագէյնճիյէրինտէն Մահմուտ պէյ հազրէթլէրի՝ Սթամպօլոյա քեաին Օսմանը գըզ մէքթէպինէ կիտէրէք, նիզամ ու ինթիզամընտան տօլայը պէյանը մէճմունիյէթ իթմիշ, վէ տէրսխանէյէր իլէ եաթագ օտասընա խալը վէ հասը իհտա էյլէմիշ տիր։

ԱԶԳԱՑԻՆ

Յիւնքի կիւն Բաթրիգ վէքիլի ճէտիտի Գեր. Տ. Գէորգ Ծ. վարդապետ Բուսճուգեան՝ խաբէօյտէ Բաթրիգ Ամեն. Ներսէս Սրբազան հազրէթլէրի՝ Պրուսա Առաջնորդը Գեր. Բաթթուղիմէոս Սրբազանա պիր թէլէկրաֆ քէչիտէսիյէ պիր գաչ կիւն իչիւն ըսթամպօլա կէլմէսինի իչար իթմիշ օլտուղունը բազար իրթէսի կիւնքի նիւսխէմիզտէ եազմըշ իտիք։

Մ.Ա.Ս. պու հավատիսմիզի թէքզիպ իթմէք խիւլեասը յլա տիւնքի նիւսխէսինտէ երինէ ըզիլանէ պիր լիանլա ալէյհիմիզտէ պուլունմըշ օլմաղլա, իշթէ կէրէք քէնտիսինէ վէ քէնտի էֆքեարը պաթրլէսինէ մուրն վէ մուավին պուլունան նամակագիր էֆինտիյէ պէէան իտէրիզքի, նէ վագթ իսթէրլէր իսէ, իտարէխանէմիզ թէչրիֆ իտիպ, թէլէկրաֆըն այնը սուրէթինի թահգիգ էյլէսինլէր։

ՕՍՄԱՆԼԸ ՊԱՆԳԱՍԸ

Ռումելի տէմիր եօլլար իդրամիյէլի բիյանգօսընն արթմըշ պէշինճի գուրաար 1880 սէնէսի ապրիլինճի պու կիւնքի չարշէնպիհ կիւնու էօյլէյին քէչիտէ օլունաճագ տրր։

ՔԻՐՏ ԻՍԵԱՆԸ

Շիմտիյէ գատար մէգքիւր իսեան հագգընտա եազտրզըմզ պիլճիւմէ հավատիս վէ մալիւմաթ, Իրան մէնպաը իլէ Եվրոբա մուխպիրլէրինտէն օլուզ, Քիւրա մէնպաընտան հէնուզ հիչ պիր հավատիս վէրմէմիշ օլտուզդզտան, ուլ տէքա Թէրճիմանը Հ=էէէ=Ր կազէթասընտա մէնպաը մէգքիւրատէն օլան վէ իսեանը մէգքիւրըն պազը թաֆսիլաթընը հավի պուլունան պիր մէքթուպը պէր վէճհի զէյր այնէն նազլ իթմիշիզ տիր։

Համզա Աղանին վաթանը օլան Լահիճան հուտուտունտան Բէվանտէզ թարիգիյէ ալընան պիր մէքթուպ տըր քի, միւրսիլի Մ. Լա Օսման Նամընտա պիր ալիմ՝ վէ Մէնքիուր աշիրէթինտէ բէք միւթէպէր պիր միւտերրիս տիր քի, իլք մէքթուպունու պունտան էվվէլ տերճ ունէյր իյլէմիշ իտիք։

Հապիպիմ օղլում,

Կէչէնքի մէքթուպտա նազլ իթտիկիմ վէգաիին թէթիւմէսի օլարագ, սրհհէթինի թէէմին իյլէտիյիմ՝ վուգուաթը աթիյէի տախի պու մէքթուպտա իսպարէ միւպատէրէթ իտէրիմ. չէօյլէ քի, գուվվէի չէճիամզը Պինապ վէ Նէվլահիսին խթիլա վէ զէխայիրի մէվճուտէսինի պիր միւֆրէզէ իլէ աշըրտրգտան սօնրա, պիր կիւն լիվա (պայրագ) զաղանֆէբանէեի աշարագ թէսիսրի Մարակայա ազիմէթ իթմիշ, վէ չէհրէ թագարուպունտա քէնտիսինին պէշ միսլինէ մուատիլ օլարագ թէատիւֆ իյլէտիյի Ադէմ օրտուսունա էշլէ չաշաալը պիր զալէպէ չալմըշ քի, հագիգաթէն զաղկյանը Ադրապ Սէլիի իլէ Քիլտանքեարտան սիլալէսինտէն միւնչէիպ պիր գավմը չէճի օլտուզումուզ պու վագաատա անլաշըրմըշ տըր։

Գատէհու չէհրէ կիրիլմիշ վէ իսթիման իտէնէ աման իլան իտիլմիշ, ֆագաթ ֆիրարա միւգթէտիր օլամամըշ, աճէզէի նիսլան իլէ ալիլ վէ նաթիւան քիմսէլերուան մաատա։ Էհալիի պէլտէ քեաֆֆէֆէթէն ասքերէ տախիլ իտիլէրէք, թէպրիզ իւզէրինէ տօզրու եիւրիւմիշ տիր։

Պու էսնատէ գուվվէի ժանսուրումուզուն բէիսի տիմէք օլան օլ պէհատըրը նատիր իւլ էմալ եանի Շէյխ Ադա իւլ Գատէր համիտէ խասալ հազրէթլերի հուզուրունա Շէհրըզօրլու պիր Քիւրա թաճիրի կէլիպ, Պինապ իմամը Ալսոնա Ալինին ֆէթվասը իլէ չէհրին Մէյտան տէնիլէն բազար մահալինտէ իւչ կիւն էվվէլ ասհապը մէսալիհտէն երիմի իւչ նէֆէր Քիւրա «պաղ» իտիլիքլէրինի վէ քէնտիսի տախի «պաղ» իտիլէճէք իքէն, պիր թագրիպ իլէ ֆիրար իտէրէք նէճաթ պուլտուզունը խապէր վէրմիշ, վէ վուգուր հալի միւշահէտեէ կիտիլտիքտէ, ֆիլ վագը Ադէմէր թարաֆընտան երիմի իւչ նէֆէր Քիւրտիւն «պաղ» իտիլիքլէրի եանի պաշ աշաղը օլարագ կէյլիսէրինէ գատար չուգուրլարա տիրի տիրի կէօմիւտիքլէրի վէ եօգարրտա գալան այագլարընա աղաճ տալարը պաղանտըղը կէօրիւմիւշ տիր։

Մէգքիւր թաճիրին ալտըղը խապէրէ կէօրէ, Պինապ վէ Հաշտէրեթ սէմթլէրինտէն Մէրուկաեա ֆէվմ ֆէվմ ճան աման գաշագլարա նէ՞ տիր նէ՞ օլմուշ տէյի սօրուլտուգտա, հէր քէստէն անճագ «էլման Լօմէրիլէր (Ադէմլէր) կէլիյօր» ճէվապը իշիտիլիյօր իմիշ։

Հալ պու քի, օ զէմանա գատար Մարակա ախօնալարը էհալիյէ իտէկէլտիքլէրի վագլարտա, Լօմէրիլէրի ինսանտան զայրը պիր մախլուգ կէօսթէրտիքլէրինտէն, էհալինին տէհշէթլէ իշիտիքլէրի չու «Լօմէրիլէր կէլիյօր» սէօզիւնտէն նէ թասավվուր ալտրգլարընը պիրմէք՝ անճագ օ էֆքեարտա օլանկարա միւնհասրը պիր քէյֆիեէթ օլուր։

Պատէհու իլէրիտէ կէլէպիլէճէք Ադէմ օրտուսունուն պարընմասընա իլավէի միշքիլաթ իթմէք նէյէթի իլէ հէման էհալիտէն խալի օլան շու շէհրին մէվճուտ զախիրէսի տախի թօգլատըլդգտան սօնրա, Շէյխը միշարիէյհ գուվվէի մէվճուտէսիյլէ աճէլէթէն թէպրիզ իւզէրինէ եիւրիւմէյի թէքլիֆ իթտի, ֆագաթ պազը բուէսսանընն մուավինսիզ օլան չօլուգ չօճուգլարընն էմին մահալտէ օլմատըգլարընը վէ չայէտ թէպրիզին իսթիլասը կէճիքիր իսէխաթթը բիւճաթլարը գաթ իտիլէրէք, էվվատ ու այալէրի էսիր իտիլէճէկինի տէր բիշ իտէրէք, բէք տէրուի մուվֆագաթ կէօսթէրմէմէլէրի իւզէրինէ, իթթիֆագ վէ իթթիհատընն նիֆագա միւպատէլ օլմամասը իչին Շէյխը միշարիէյհ թէքլիֆը մէգքիւրընան սարֆը նազար իյլէմիշ իտի. լաքին հաֆթալար պէլքի տէ այլար կէշտի տէ հուտուտումըզտա օրտուտէյիլ պիր Ադէմ պիլէ կէօրիւնէմէյինտէն, մուվֆագաթ իթմէմիշ օլանլար չիմտի ղայէթլէ նէտամէթ չէքիյօրլար։

Էրթէսի կիւն Շէյխը միշարիէյհ պիր նուզթգ իրատ իլէ միւթէֆիգլէրին գուվվէթինի իւչգօլ օլարագ ավտէթ իթմէլէրինէ գարար վէրիպ, պիրինճի ֆըրգայը՝ Շահին-գալէ իւզէրինտէն կէչէրէք քէնտի մէրկէզինի թանըմայան Զարտավէրի վէ Պախթիյարի կիպի Քիւրտ աշիրէթլէրինի խապը ղաֆլէթտէն պիտար վէ Քիրօս ճիհէթինտէն կէլէպիլճէք Ադէմ օրտուսունու մուրուպ թարումար իթմէէ, վէ իքինճի ֆըրգայը տախի միւթէֆիգլէրին արիլէ վէ էմվալինի մուհաֆազա զըմնընտա, սիւրաթը միւմքինէ իլէ էմին մահալէրէ նազլ ու իյալ իյլէմէէ, վէ իւչինճի ֆըրգայը խսէ Ուրմիա սէմթինէ կիթմէէ մէմուր վէ մէէզուն իյլէմիշ իտի։

Շիմտի իքինճի ֆըրգա միւթէֆիգլէրին արիլէ վէ էմվալինի էմին մահալէրէ եէթիշտիրտիյի կիպի, պիրինճի ֆըրգա վազիֆէի մէվքիւլէսինի չէճիանէ իճրա իթմէքտէ օլտուզու վիրուտ իտէն խապէրլէրտէն անլաշըլըյօր։ Մէզքիւր պիրինճի ֆըրգա էվվէլա Շահին-գալէ սէմթինտէ Զարտավէրի վէ Պախթիյարի Քիւրտլէրինտէն միւրէքքէպ պիր սիվարի իզտիհամընտան աթ վէ գըսրագ իզթինամ իթտիրտէն սօնրա, պանէ վէ Հօպաթօ աշիրինտէն բէյ տէր բէյ իլթիհաղ իտէն իմտատ իլէ թէքէսսիր իտէրէք, Գիճար գուրպինտէ չարբըշարը Հաշմէթ-իւտ Ցէվլէ օրտուսունու պօզտուպ բէրիչան իթմիշ տիր։

Շուրաը ճայը թէէսսիֆ տիր քի, Հաշմէթիւտ Ցէվլէ օրտուսու տախի Քիւրտ Թիմուր բաշա խանընն ֆըրգասը կիպի քէնտի միլլիեէթինի թանըմազ Քիւրտ աշայրի էֆրատընտան միւրէքքէպ իմիշ։ Աման եա Բապի՞, ճճապա Քիւրտլէրտէն մաատա Ադէմիթանտա պաշգա էհալի՞ մի եօգքի, պէօյլէ իրան ասքիրի եալընդզ Քիւրտլէրտէն իպարէթ գալըեօր։ Էվվէթ, Իրանտա Քիւրտլէրին էքսէրիյէթի (՞) օ տէրէճէեէ վարմըշ քի, Իրանա Քիւրտիսթան տիմէք հէման հէման լաղմ կէլիեօր։

Պու կիւնլէրտէ պիր ֆըրգա Իրան սիւվարիսինին պէեապան հիւքմիւնէ կիրմիշ օլան նահիյէլէր իւզէրինտէն կէչէրէք Սավճպուլաղա թէգարրուպ իտէպիլտիյինի իշիտիյօր իսէք տէ, նէտարէթը զէխայիր վէ ատէմը միւհիմմաթը ճիհէթլէ չօգ տուրամայաճաղընը մուհազդաղ պիլտիյիմիզտէն՝, էնտիչէմիզ եօգ տըր։ Զիրա զախիրէսի սուրուատատան (եանի թուզ եումուրթա, տրբա, հընթա վէ սայիրէտէն) իպարէթ պիր օրտունումն նէ իշ կէօրէճէեէնի վէ նէ գատար տա անաճաղընը պիլմէզ տէեիլիզ։ Հալ պու քի, պիզիմ հէր շէյիմիզ չօգ, հէմ տէ հուտուտումուզտա զախիրէ ալընաճագ մէսքիւն պիր քէյ վէ գասաչա չիմտի հիչ եօգ տըր. չունքի Ադէմին հէմ տիրահի գըշլասը հէմ զէխայիր անպարը մագամընտա օլան եէրլէրին, եանի Պալտուզ, Մինատօապ, Հաշթէրուտ, Պինապ նահիյէլէրինին սիրահի տիմէք օլան պիլճիւմլէ էհալիսի էհալէթու հագիհի թէպրիզտէ կէզնիր, վէ զէխայիրի տախի Լահիճան վէ ԼէնՀօվատա եէնիր։

Շունու տա խապէր վէրէյիմքի, Ադէմին մէգքիւր ֆըրգասը, գըշյամտան պի խապէր օլան իւչ տէօրթ գարիյէեի պասմըշ վէ գարը, երքէք, պէօյիւք-քիչիւք տէմեեէրէք պիշարէ էհալիյի քեաֆֆիֆթէն վէ իթաաթընա միւքեաֆթէն գաթլ իթմիշ, հէմ տէ պաշլարընը՝ իչինտէ սաման եագմագլա գըզընրտրգլարը չուգուրլարա եարըմ սաաթ գատար կէօմտիւքտէն սօնրա չրգարրպ, տէրիսինի թօրպա կիպի սըլրարագ եիւզմիւշլեր, պատէհու սաման տօլատուրպ, «Սերսերը Քիւրտան, էշրարը Քիւրտան» նամը իլէ թէհրանա կէօնտերիլիշլեր տիր։

Շիմտիյէ գատար Նէհրիյէ շէյխինին տերվիշը իսլասքիշանընտան թանրըմշ օլուպ, Պարաս նէվահիսիտէ միւթէվաթթրն Շէքեաք աշիրէթը բէիսի օլան Քիւրտ Ալի խանընն տախի Քիւրտ Թիմուր բաշա խան կիպի Ադէմ հավատարլըղը թարիգը նահէմվարլէրինէ սաքարզընը, վէ հաթթա վան ճիհէթինտէն հուտուտը Օսմանիյէի թէեավուզ իլէ պիր իքի գարիյէի ղասպ ու ղարէթ իթտիկինի իչիտիյօրուզ։ Լաքին չիմտիյէ գատար Շէքեաքընն իթթիֆագատան պիտ օլտուղը ճիհէթլէ, պու շայիանընն տախի պազը տիւմնիլէրին իսթիբարընտան իպարէթ օլաճաղընը գավիէն մէմուլ իտէրիմ։

Օղլում. Քիւրտլէրին 2000 թէլէֆաթ վէրէրէք Սավճպուլաղը Ադէմլէրէ թէրք իթտիրլէրինի միւչիր օլուպ թէլէկրաֆլա պիզէ պիլտիրտիյին օմահում թէհրան թէլէկրաֆընը իֆատէսի խիլաֆը վագը արը։ Զիրա Ադէմլէր Սավճպուլաղ տէյիլ, անճագ Սավճպուլաղտան պիր գաչ սաաթ մէսաֆէէ օլան Ինտերգաշ գարիեէսինտէն պազիյէի էմվալ վէ էշեալարընը էմին եէրլէրէ նազլ իլէ մէշղուլ օլան 200 գատար Քիւրտ Թիֆէնքճիլէր իլէ չարբըշմըշլար իտի. ֆագաթ Ադէմլէր 160 գատար թէլէֆաթ վերտիքտէն սօնրա չէքիլմէեէ մէճպուր օլմուշլար տըր։

ԷՎՐՈԲԱ ԿԱԶԷԹԱԼԱՐԸՆՏԱ ԿԷՕՐԻՒԼԷՆ ԹԷԼԵԿՐԱՖ ՎԷ ՀԱՎԱՏԻՍԱԹ

Լօնտրա 21 նոյ. — Տէվլէթը Ա. վկէնին առաքիրը բէտիֆէյի սիլահ ալթընա ալաճաղը՝ Տէրսատէթտէն վիրուտ իտէն թէլէկրաֆ հավատիսինտէն տիր։

—=—

Վիէննա 21 նոյ. — Գալատտա ադտ օլունան Թունա գօմիսիօնու սէքիզ կիւնտէն պէրու իճթիմա իյլէմիշ իսկ տէ, պիր մուամէլէ իտէմէեուպ, Ավթրիա լայէհասընտա իսրար իթմէքտէ տիր։ Էքսէր տէվլէթլէր Ավթրիա լաեէհասընը գապուլ իտէեօրլար։ Ինկիլթերրա տախի Ավթրիա մէթալպինէ մուխալէֆէթտէն ֆէրաղաթ իտէճէք իսիշ։ Ցիկէր Թարաֆտան Ֆրանսա իլէ Ինկիլթերրա՝ Ավթրիա մուրախասընընն թահմը բրեասէթինտէ տախի սուրէթտէ միւխթէլիֆ պիր գամիթէ թէչքիլինի թէքլիֆ իտեօրլար վէ Իթալիա պու թէքլիֆի գապուլ իթմէքտէ իսիշ։

—=—

Ադինա 21 նոյ. — Լվրոբա տէվլէթլէրի՝ հուտուտ մէսէլէսինի սուլհէն թէսվիյէ իչին, քեաֆֆէի վէսայիսի իսթիմալ իտէճէքլերինի եունան հիւքիմէթինէ թէպլիղ էյլէփլէր տիր։

—=—

Լօնտրա 22 նոյ. — Էքսէր իրլանտա չէհրլէրինտէ տինքի կիւն զէրրա իթթիհատը թարաֆընտան վէլվէլէլի ճէմիյէթլեր ատտ օլունուպ, պազը մահալլէրտէ շուրիշ վուգու պուլմուշ, վէ պիր չօգ քէսան ախզ ու կիրիֆթ օլունմուշլար տըր։

Ցուլչինօնուն թէպլիմինտէ հազզը պուլունմագ իւզրէ։ Ալէմանիա վէ Ավսթրիա տէվլէթլէրի թարաֆընտան գօմիսէր թայինլէնէ մուվաֆագաթ օլունմամըշ տըր։ Պիր իթալիան վաբօրայա Գարատաղլար իչիւն Գաթարօյա պէշպին թիւֆէնք չըգարըմըշ տըր։

—=—

Ադինա 21 նոյ.— Եունան հիւքիմէթինին ասաքիրը իհթիյաթիյէսինի սիլահ ալթընա ալմագ մէսարիֆինէ իհանէթէն, Գըպրըս գարիյէլերինտէն Ադինայա խայլ ադչէ կէօնտերիլմիշ տիր։

—=—

Բէթերսպուրգ 21 նոյ.— Վիէննատա Բաբա էլչիսի իլէ Ռուսիա էլչիսի պէ յինինտէ Ռուսիա մէմալիքինտէ Գաթօլիք մէմուրլիքինը ռուհանիյէսի թէչքիլաթընա տախիր ադտ օլունան մուգավէլէնամէ ժ=ռ=ալ ոբ Մն-Բէնեդոռ-ուկտա իլան օլունմուշ տըր։

Զար հազրէթլէրի Բրէնսէս Ցօլկօրուգի իլէ ադտ իդտիմաճընը բէսմէն տիւէլը սահրէյէ թէպլիղ էյլէմիշ տիր։

Ռուսիա բօլիսի պիր չօգ սախթէ բասաբօրթլար էլէ կէչիրտիկինտէն, Ադէմանիա տէվլէթի իլէ պու խուսուստա մուխապէրէ իտիլմէքտէ տիր։

Վէլիի ահտ կրան Տիւգ տինքի կիւն Լիվատիատան հարէքէթ իթմիշ տիր։

—=—

Պերլին 22 նոյ.— Ռուսիա հարպիյէ նէզարէթի թարաֆընտան իւչ ոէնէյէ գատար թէսլիմ օլունմագ իւզրէ, Պէրլինէ ալթմըշ պին ատէտ բէվօլվէր սըբարը օլունմուշ տըր։

Ադամ Բաա կազէթասը՝ Ռուսիա էյալաթընտա իսթիթալ վուգուրնէ տայիր, Բարիզ վէ Վիէննա վէ Պերլինտէ տէվէրան իտէն չայիայը թէքզիպ իտէյօր։

—=—

Վիէննա 23 նոյ. — Տէվլէթլեր՝ Թունա իւզէրինտէ թիճարէթ վէ սէյրը սէֆային հուրրիյէթինի թալեպ իթմէքտէ տիրլեր։

—=—

Բարիզ 23 նոյ.— Սուրբ Բէնոպ մէպուսանա թէվզի օլունտու. պու քիթապ՝ Մարօք (Ֆաս), Գարատաղ վէ Սթամպօլա տակր էվրագը միհիմմէյի հավի տիր։

—=—

Լօնտրատան 23 նոյ. Թարիխիյէ եազըլան պիր թէլէկրաֆա կէօրէ, Լորտ Տէրպինին ինկիլթերրա հէեէթը վիքէլաբնա տախիլ օլաճաղընա տայիր օլան հավատիս քեսպը սրհհէթ իթմէքտէ տիր։

Մալիմ օլտուղու վէճհէյէ լորտը միշարէյէյհ՝ Պիգօնֆիլտ գապինէթօսու զէմանընտա խարիճիեէ նազրը օլուպ, մուախսէրէն խսթիֆա իտէրէք, եէրինէ Մարքի տը Սալիզպուրի կէչիմիշ իտի։

Լորտ Տէրպի չիմտի լիպերալ եանի սերպէսթի ֆրգասընա մէնսուպ տըր։

—=—

Սթամպօլատան 23 նոյ. Թարիխիյէ Էվրօբա կազէթալարընա եազլան պիր թէլէկրաֆա կէօրէ, Ինկիլթերրա սէֆիրի Մ. կոչըն կէրի չաղրըմայրզ, փետրուարա գատար Տէրսատէթտէ գալաճագ տըր։

Հալ պու քի տիւնքի Մ. Ռ. Ռ՝ պու հավատիսին պիսպիսիթիւն աքսի օլարագ աթիտէքի ֆգրայը եազմըշ տըր։

«Լասալէթլու Մ. կոչըն իլէ Մատամ կոչըն վէ ֆամիլեասը վէ մուվագգաթ սէֆարէթէ մէնսուպ օլան պիլճիմիզէ մէմուրիյնը՝ պու հաֆթա դեկտ. 8տէ Ֆլօրիս նամ իթալիան գումբանեասընը վաբօրընա բաքիպէն Պրինտիզի թարիգիյլէ ինկիլթերայա ազիմէթ իտէճքլեր տիր։ Սէֆիրին պիրատէրի Մ. Ռ. Է. կոչըն իլէ ատէմլերի տէ Ադրբաք նամ սէֆինէեէ բաքիպէն սէֆիրատէն էվվէլ հարէքէթ իտէճքլեր տիր, վէ սէֆիր ալթը հաֆթատան պուրայա ավտէթ իթմէք էմէյինտէ տիր։»

ՄԷՔԵԱԹԻՊ

Թօգատ մուխպիրիմիզտէն կէլէն մէքթուպ տըր։

Թօգատ 24 Հոկտմ. 1880

Միւէլլիֆ էֆէնտի.

Մուրախասըմզը Գեր. Վահան վարդապետ Ցէրսատէթտէն մերքէզը մէմուրիյէթի օլան Թօգատ սանճաղընա վիսուլինտէ, ամմէնին նազարը թահսինինի մուճիպ օլաճագ սուրէթտէ իճրատի մուամէլաթա պէտ իլէ էվվէլա պիրպիրինէ միւպատին եէտի քիլիսալէրի թէէլիֆէ պունլարընն մուամէլաթընը պիրէշտիրտի, վէ պէշ ազատան միւրէքքէպ պիր էնճիւմէն թէշքիլ իտիւզ, անլէրէ հէվալէ իյլէտի։

Ախիրէն ճէպրէն զապթ ու թասարրուֆ օլունան Պիզէռի մանասթրընա այիտ պիր ասիապը իսթիրտատ էյլէտի։

Խայը վագըթտան պէրու հիւքիմէթ գաբուլարընտա սիւրիւնէն տաավիի չախսիյէլէրի թէվիյէ վէ բույէթ էյլէտի։ Իյզան վէ զայրիհիմ.

Նիհայէթ պայշճա մահալաթ մէքթէպլէրինի էվվէլճէ միւթէշքքել մէքթէպը իլմիյէյէ իհնագ իթտի վէ իչպու մէքթէպին սէնէվի իքի եիւզ էլլի լիրա մէպալիղի իլէ իտարէ վէ թէնսիգաթը՝ ճիմլէ ինտիտէ գապիլիյէթ վէ իգթիտարը ֆէվգէլ ատէսի միւսէլլեմ օլան Պոնճուգեան ըրիֆաթու Ցակոբ էֆէնտի էօհտէսինէ հէվալէ իյլէտի։

Նազըրը մուամիլէյհ Ցակոբ էֆէնտի մէքթէպին սուրէթը մունթազամատա թէրթիպաթընա պէտ վէ միւպաշէրէթինտէ մասաթը սէնէվիյէսի իւզէրինէ զամը էլզեմ կէօրիւնէն էլլի լիրանին իթա, վէ եա մահալինի իրայէ վէ եախսա մուալլիմինին իրզաշը մուրախասը մուամիլէյհէ իֆատէ իթտիկինտէ, Գեր. Վահան վարդապետ մուալլիմինի պիլ ճէլզ, մասաը սապզը իլէ տէվամը, վէ պունա մուվֆագաթ օլունմատըը հալտէ, քէնտուսի պիզզաթ թէտրիս իտէճէկինտէն, ճիւմլէթէն իսթիֆասը լիւզումընը պէյան իթտի։

Մուալլիմին տախի ճէվապլարընը ֆէրտասը կիւնէ թասլիգէն, հէր պիրիսի օլ կիւն ախշամընը իսթիֆանամէլէրինի թահրիր վէ թէհրիյէ էյլէմիշ օլտուգլարը հալտէ մէպզուլ օլան ֆէտաքեարլըգլարը վէ պունճա թէէրրիս վէ թէֆէնինիւն իտէն սրպեանըն գալը միւնէվվերլերի ժէնգպէսթէ վէ զուլմէթ ալուտէ օլաճաղընտան, գապուլի եօլունտա չէնտ նէֆէր մէքթէպբէրվէր զէվթը միւթէպէրէնին ըրհաալրը քէնտիլէրինէ թէէսիր իթտի վէ իսթիֆալէրինտէն վաղ կէչիրիլտի։

Կէրչի մուրախասը մուամիլէյհ քէնտիսի պիզզաթ թէտրիս իտէմէյէճէկի, վէ մէվգիմիզատ տիկէր միւսթահտ մուալլիմ պուլունմատըը հասէպի իլէ, մուալիմինը մուամիլէյհիմ մէքթէպ վէ միլլեթբէրվէր օլմայրզ տա ճիւմլէթէն իսթիֆանամէլէրինի վէրմիշ օլսա իտիլէր, մէքթէպ հալի իլէ գաբանճաղընտան, պէօյլէ ճիւզի պիր մէպլաղ իչիւն մէքթէպին թահիլինէ սէպէպիյէթ վէրէճէք եօլտա մուամէլաթտա պուլունըմասը ղաֆլէթտէն իլէրու կէլտիյի տերքեար օլմաղլա, մուրախասը մուամիլէյհին մէչհուտ օլան տիրայէթ վէ էհլիյէթը քեամիլէսի իգթիղասընճա, գարիպէն պունտան իշհարը նէտատէթ վէ իթիրաֆը գուսուրլա, նազրը մուամիլէյհին միւթալէպաթընը իսաֆ վէ մուալլիմինը մուամիլէյհիմի մէմնուն իտէճէկինի մէմուլ իտէրիզ։

Մուհաճիրինին քեսրէթլէ չէհրիմիզէ նազընտան, ասարիչ վէ էմնիյէթը ումումիյէ էրէյիճէ միւնասիպ օլուպ, հաթթա պուկիւնէրտէ իւչ Բում գարիյէ էհալիսի, գարիյէլերինի պիւթիւն պիւթիւն թէրը վէ թախլիյէ իտէրէք, Ռուսիայա հիճրէթ իթմէք գարարլարընը միւթէսարրըֆ էֆէնտինին մէմուրի օլտուգտա, պունլարընը իշպու նիյէթ վէ գարարլարընն թահվիլի իչիւն, միւթէսարրըֆ պիզզաթ գարիյէլերինէ ազիմէթ իյլէմիշ տիր։

Աբդոն։

Աթիտէքի նիզամնամէ միճէտատէտէն ՝ի էշքել օլունմուշ «Միութիւն Եվրատայ Ազգաց» նամ չիրքէթին նիզամնամէսի օրմաղլա, տերճ օլունմուշ տըր։

ԿԱՆՈՆԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՄԻՈՒԹԵԱՆ «ԵՓԹԱՏԱՑ ԱՖԱՆՑ»

Հաստատեալ ՝է 1 Օգոստոս 1880

՝Ի Կ. ՊՕԼԻՍ

ՆՊԱՏԱԿ

1. Միութեանս նպատակն է Մայրաքաղաքս և Պալատկայ և սոցա շրջակայ գիւղերէից որք և անտէրունչ մանկտեաց կրթութեան և խնամատարութեան նպաստել ըստ կարեաց, առանց ազգի և կրօնի խտրութեան։

ԿԵԴՐՈՆ

2. Միութեանս կեդրոնատեղին է ՝ի Կոստանդնուպօլիս։

ԸՆԿԵՐԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

3. Ամեն անհատ կրնայ մասնակցիլ Միութեանս իբրև գրամագլուխ հինգ դահեկան և շաբաթական քսան փարայ վճարելով։ Ընկերք աւելի քան զմի բաժին կրնան գրուիլ։

4. Միութիւնս պիտի ունենայ նաև պատուոյ անդամներ ալ և այս տիտղոսը պիտի սահմանուի անանց որք ամսէ ամիս մի դահեկան կամ որ և է նուէրներ կ'ընծայեն Միութեանս։

5. Ամեն ընկերի պարտ է իր շաբաթականը կանխիկ վճարել, որոյ ՝ի փոխարէն կ'տրուի մի ըստացագիր գանձապետէն ստորագրեալ։

6. Հրաժարեալ կ'համարուի այն ընկերը որ մինչ մի ամիս իւր շաբաթականը չվճարելէ վերջ ազդարարութիւն մը կ'ընդունի Միութենէս և դարձեալ չվճարեր։

7. Որ և է պատճառաւ հրաժարեալ ընկերք իրաւունք չունին ոչինչ յետս պահանջելու։

ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

8. Միութիւնս երկու ժողովներէ կը կառավարուի, Ընդհանուր և Գործադիր։

9. Ընդհանուր ժողովը կ'բաղկանայ տասն ընտրեալ անձերէ, որք բացարձակ քուէից առաւելութեամբ իրենց Դիւանին համար կ'ընտրեն Ատենապետ մ' և Ատենադպիր մը, և Ատենապետի հրաւէրին վրայ Ընդհանուր ժողով կ'գումարի երեք ամիսը մի անգամ։

10. Ընդհանուր ժողովը քուէից բացարձակ առաւելութեամբ կընտրէ Գործադիր ժողովը, զոր պիտի կազմէ Ցուրն, Հաստատու՝ Դանդաղ, և Գործակոչ կոչուած պաշտօնէից խումբ մի, և որոց պաշտօնավարութիւնը պիտի տևէ մի տարի, այլ ՝ի հարկին վերընտրելի են։

11. Գործադիր ժողովը իւր մէջէն կ'ընտրէ երաշխաւորեալ Գանձապետը, ինքեանք ևս պաշտօնավարագ սեֆարէթէ մէնսուպ օլան պիլճիմիզէ մէմուրիյնը՝ պու հաֆթա դեկտ. 8տէ Ֆլօրիս նամ իթալիան գումբանեասընը վաբօրընա բաքիպէն Պրինտիզի թարիգիյլէ ինկիլթերայա ազիմէթ իտէճքլեր տիր։ Սէֆիրին պիրատէրի Մ. Ռ. Է. կոչըն իլէ ատէմլերի տէ Ադրբաք նամ սէֆինէեէ բաքիպէն սէֆիրատէն էվվէլ հարէքէթ իտէճքլեր տիր, վէ սէֆիր ալթը հաֆթատան պուրայա ավտէթ իթմէք էմէյինտէ տիր։»

ՄԷՔԵԱԹԻՊ

Թօգատ մուխպիրիմիզտէն կէլէն մէքթուպ տըր։

Թօգատ 24 Հոկտմ. 1880

Միւէլլիֆ էֆէնտի.

Մուրախասըմզը Գեր. Վահան վարդապետ Ցէրսատէթտէն մերքէզը մէմուրիյէթի օլան Թօգատ սանճաղընա վիսուլինտէ, ամմէնին նազարը թահսինինի մուճիպ օլաճագ սուրէթտէ իճրատի մուամէլաթա պէտ իլէ էվվէլա պիրպիրինէ միւպատին եէտի քիլիսալէրի թէէլիֆէ պունլարընը մուամէլաթընը պիրէշտիրտի, վէ պէշ ազատան միւրէքքէպ պիր էնճիւմէն թէշքիլ իտիւզ, անլէրէ հէվալէ իյլէտի։

Ախիրէն ճէպրէն զապթ ու թասարրուֆ օլունան Պիզէռի մանասթրընա այիտ պիր ասիապը իսթիրտատ էյլէտի։

Խայը վագըթտան պէրու հիւքիմէթ գաբուլարընտա սիւրիւնէն տաավիի չախսիյէլէրի թէվիյէ վէ բույէթ էյլէտի։ Իյզան վէ զայրիհիմ.

Նիհայէթ պայշճա մահալաթ մէքթէպլէրինի էվվէլճէ միւթէշքքել մէքթէպը իլմիյէյէ իհնագ իթտի վէ իչպու մէքթէպին սէնէվի իքի եիւզ էլլի լիրա մէպալիղի իլէ իտարէ վէ թէնսիգաթը՝ ճիմլէ ինտիտէ գապիլիյէթ վէ իգթիտարը ֆէվգէլ ատէսի միւսէլլեմ օլան Պոնճուգեան ըրիֆաթու Ցակոբ էֆէնտի էօհտէսինէ հէվալէ իյլէտի։

Նազըրը մուամիլէյհ Ցակոբ էֆէնտի մէքթէպին սուրէթը մունթազամատա թէրթիպաթընա պէտ վէ միւպաշէրէթինտէ մասաթը սէնէվիյէսի իւզէրինէ զամը էլզեմ կէօրիւնէն էլլի լիրանին իթա, վէ եա մահալինի իրայէ վէ եախսա մուալլիմինին իրզաշը մուրախասը մուամիլէյհէ իֆատէ իթտիկինտէ, Գեր. Վահան վարդապետ մուալլիմինի պիլ ճէլզ, մասաը սապզը իլէ տէվամը, վէ պունա մուվֆագաթ օլունմատըը հալտէ, քէնտուսի պիզզաթ թէտրիս իտէճէկինտէն, ճիւմլէթէն իսթիֆասը լիւզումընը պէյան իթտի։

Մուալլիմին տախի ճէվապլարընը ֆէրտասը կիւնէ թասլիգէն, հէր պիրիսի օլ կիւն ախշամընը իսթիֆանամէլէրինի թահրիր վէ թէհրիյէ էյլէմիշ օլտուգլարը հալտէ մէպզուլ օլան ֆէտաքեարլըգլարը վէ պունճա թէէրրիս վէ թէֆէնինիւն իտէն սրպեանըն գալը միւնէվվերլերի ժէնգպէսթէ վէ զուլմէթ ալուտէ օլաճաղընտան, գապուլի եօլունտա չէնտ նէֆէր մէքթէպբէրվէր զէվթը միւթէպէրէնին ըրհաալրը քէնտիլէրինէ թէէսիր իթտի վէ իսթիֆալէրինտէն վաղ կէչիրիլտի։

Կէրչի մուրախասը մուամիլէյհ քէնտիսի պիզզաթ թէտրիս իտէմէյէճէկի, վէ մէվգիմիզատ տիկէր միւսթահտ մուալլիմ պուլունմատըը հասէպի իլէ, մուալիմինը մուամիլէյհիմ մէքթէպ վէ միլլեթբէրվէր օլմայրզ տա ճիւմլէթէն իսթիֆանամէլէրինի վէրմիշ օլսա իտիլէր, մէքթէպ հալի իլէ գաբանճաղընտան, պէօյլէ ճիւզի պիր մէպլաղ իչիւն մէքթէպին թահիլինէ սէպէպիյէթ վէրէճէք եօլտա մուամէլաթտա պուլունըմասը ղաֆլէթտէն իլէրու կէլտիյի տերքեար օլմաղլա, մուրախասը մուամիլէյհին մէչհուտ օլան տիրայէթ վէ էհլիյէթը քեամիլէսի իգթիղասընճա, գարիպէն պունտան իշհարը նէտատէթ վէ իթիրաֆը գուսուրլա, նազրը մուամիլէյհին միւթալէպաթընը իսաֆ վէ մուալլիմինը մուամիլէյհիմի մէմնուն իտէճէկինի մէմուլ իտէրիզ։

Մուհաճիրինին քեսրէթլէ չէհրիմիզէ նազընտան, ասարիչ վէ էմնիյէթը ումումիյէ էրէյիճէ միւնասիպ օլուպ, հաթթա պուկիւնէրտէ իւչ Բում գարիյէ էհալիսի, գարիյէլերինի պիւթիւն պիւթիւն թէրը վէ թախլիյէ իտէրէք, Ռուսիայա հիճրէթ իթմէք գարարլարընը միւթէսարրըֆ էֆէնտինին մէմուրի օլտուգտա, պունլարընը իշպու նիյէթ վէ գարարլարընն թահվիլի իչիւն, միւթէսարրըֆ պիզզաթ գարիյէլերինէ ազիմէթ իյլէմիշ տիր։

Աբդոն։

Աթիտէքի նիզամնամէ միճէտատէտէն ՝ի էշքել օլունմուշ «Միութիւն Եվրատայ Ազգաց» նամ չիրքէթին նիզամնամէսի օրմաղլա, տերճ օլունմուշ տըր։

ԿԱՆՈՆԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՄԻՈՒԹԵԱՆ «ԵՓԹԱՏԱՑ ԱՖԱՆՑ»

Հաստատեալ ՝է 1 Օգոստոս 1880

՝Ի Կ. ՊՕԼԻՍ

ՆՊԱՏԱԿ

1. Միութեանս նպատակն է Մայրաքաղաքս և Պալատկայ և սոցա շրջակայ գիւղերէից որք և անտէրունչ մանկտեաց կրթութեան և խնամատարութեան նպաստել ըստ կարեաց, առանց ազգի և կրօնի խտրութեան։

ԿԵԴՐՈՆ

2. Միութեանս կեդրոնատեղին է ՝ի Կոստանդնուպօլիս։

ԸՆԿԵՐԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

3. Ամեն անհատ կրնայ մասնակցիլ Միութեանս իբրև գրամագլուխ հինգ դահեկան և շաբաթական քսան փարայ վճարելով։ Ընկերք աւելի քան զմի բաժին կրնան գրուիլ։

4. Միութիւնս պիտի ունենայ նաև պատուոյ անդամներ ալ և այս տիտղոսը պիտի սահմանուի անանց որք ամսէ ամիս մի դահեկան կամ որ և է նուէրներ կ'ընծայեն Միութեանս։

5. Ամեն ընկերի պարտ է իր շաբաթականը կանխիկ վճարել, որոյ

խանատու Ամալով հաւաքագար։

12. Գործադիր Ժողովոյ պաշտօնն է Ա. Միութեանս նպատակին գործադրութեանը հսկել և նորա զարգացման համար ամէնքը՝ ի գործ դնել։ Բ. Երեք ամիսը մի անգամ իւր գործողութեանց տեղեկագիրը պատրաստել և ներկայացնել իւր ընտրող ժողովին, Գ. Նոյնպէս ամէն տարեգլուխ իւր բոլոր գործոց հաշուառութեամբն հանգերձ՝ յաջորդ շրջանին եկեմտացոյցը ներկայել Ընդհանուր Ժողովոյ։

13. Գործադիր ժողովը պիտի ունենայ Ընդհանուր Ժողովէն պաշտօնապէս վաւերացեալ Օժանդակ Յանձնաժողովներ որ և է գիւղի կամ քաղաքի մէջ, ինչպէս նաև Մաշկերտու, որ է նպատակի գործադրութեան գլխաւոր վայրը։

14. Սոյն Օժանդակ մասնաճիւղ կամ Յանձնաժողովոց պարաքն է իրենց վիճակին մէջ բաժանորդներ գտնել, և գոյացեալ հասոյթն կեդրոնական Գործադիր Ժողովոյ տրամադրութեան ենթարկել, անկէ բղխեալ հրահանգաց համեմատ։

15. Նպաստամատոյց Յանձնաժողովը պարտին երեք ամիսը մի անգամ գործառնութեանց Տեղեկագիրն և հաշուեցոյցն յղել առ Գործադիր Ժողովն, որպէս զի իրենին հետ կցելով մատուցանէ առ Ընդհանուր Ժողովն։

16. Գործադրութեան վայրն եղող Յանձնաժողովին պաշտօնն է նաև տեղւոյն վարժարանին վերայ հսկել և նորա յառաջադիմութեան համար փութալն լինել։

17. Գործադիր ժողովը պիտի հայթայթէ նաև իրնպատակակէտ եղող գիւղի վարժարանին բոլոր պիտոյքները, և յատկապէս պիտի որոշէ ու կարգէ ուսումնական և վկայեալ դասատուներ։

18. Միութիւնս պաշտօնապէս պիտի աշխատի գործադրութեան տեղի եղող գիւղից նախորդ լուծեալ ընկերութիւններու հետ միացման գործոյն ջանադիր լինել և նոցա նախկին դրամագլուխն ինչպէս նաև մուրհակաւ եղած ապառիկները իւր հետ միացնել, եթէ հաճին։

19. Ինչպէս Գործադիր Ժողովոյ, նոյնպէս և Օժանդակ մասնախմբոց պաշտօնավարութիւնը մի տարի կ'տևէ. իսկ անդամք վերընտրելի են։

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ

20. Միութեանս դրամագլուխը կ'բաղկանայ կեդրոնական և գաւառական ճիւղերու բաժնեգիներէն, նուէրներէ և նուիրատոմսերէ գոյացեալ հասոյթէն։

21. Ներկայ կանոնագիրս յետ երկու տարի շրջանի վերաքննելի և փոփոխելի է։

Ի Դիմաց Միութեան «Եփրատայ Ափանց»

Ատենադպիր	Ատենապետ
Ս. Ասոնեան	Յ. Մանուսեանց

1880 Նոյ. 8/20
Կ. Պոլիս

ԴԸՊՐԸՍՏԱՆ ՖԵԼԱՔԻԹ

Դըպրոս ճէղիրէսինտէ քեային Լիմասոլ չէհրինտէն եազըլտըղընա կէօրէ, ալաֆրանկա նոյեմ. 7ին. ճի կիւնիւ ագշամ իւսթիւ շիտէթի պիր եաղմուր պաշլայըպ, թէքմիլ կիճէ տէվամ իթմիշ օլտըղընտան, երթէսի կիւնիւ չէհրը մէղքիւրու իհաթա իտէն Բօլիմէտիա վէ Բաթամօս Նամ չայլար թուղեան իտէրէք, պիր սաաթ զարֆընտա չէհր պիր պուչուգ արշընն սու իլէ գաբանմըշ. Շիտէթլէ եիւրիւլէն սէյտէն օն գատար էպնիյէ միւնէհտիմ օլմուշ. վէ պաղը չօճուգլար երգընթը վէ սուլար իչինտէ գալարագ թէլէֆ օլմուշլար տըր։ Գօմիսէր իլէ գօմիսէր մուավինի վէ պաղը էֆրէնճէր մայթէլէրինտէ պիր խայլի իսթիհքեամ զապրթանը վէ սարէ օլտուղու հալտէ տէրհալ մահալը ֆէլաքէթէ չիթապ իլէ պիթիւն կիւն գարըլարը. չօճուգլարը, վէ իսթիյարլարը պու պէլիյէտէն թախլիս իլէ իշիթիղալ իլէմիշլէր տիր։ Սէլին տէնիզ սիւրիւպ էօթիւրմիւշ օլտուղու խանէ էշեալարընն չըգարըլմասը իչիւն սանտալար սէվգ օլունմուշ տըր։ Տաղլարա իլթիճա իթմիշ օլան պաղը քէօյիւլէր սէյտէն եիւզէրէք պէրի թարաֆա կէչմէք իսթէտիքլէրինտէն զարգ ու թէլէֆ օլմուշլար տըր։ Քէզալիք չէհրը մէգքիւրընն եիւքսէք մէվգիլէրինտէ եէրլէշմիշ օլան պիր ալայ ասքէրին չասրը վէ մուհիմմաթընը սու արմըշ կէօթիւրմիշ տիր։ Մէգքիւր աֆէթին չէհրէ մուճիպ օլտուղու զարար վէ զիյան 6000 լիրա թախմին օլունույօր։ Բէք չօգ ֆամիլեա խարապ օլմըշլար տըր։

Շէհր էմինի Մ. Գարիտի մէքեանըզ գայան սէֆիլլէրի Պէլէտիյէ թէսլիմ իթտիյի կիպի, տիւչարը ֆէլաքէթ օլանլար իչիւն պիր իանէ տէֆթէրի քիւչատ իլլէմէսի զրմիրնտա Լօնտրա Շէհր Լիմինէ պիր թէլէկրաֆ կէօնտէրմիշ տիր։

Կէրէք Լիմասօլտա վէ կէրէք ճէղիրէնին մահալը սահրէսինտէ իանէ տէֆթէրլէրի քիւչատ օլունմուշ տըր։ Շիմտիքի հալտէ 500 լիրայը միւթէճավուզ պիր մէպլաղ թօքլանմըշ տըր։

ԻՒՍԿԻՒՏԱՐՏԱՔԻ ՎՈՒԳՈՒԱԹ

Կէչէն բէնչէնպիհ կէճէսի իսկիւտարտա վարիսէ Պալընտա վուգու պուլան ֆաճիա հագդրնտա կագէթամըզտա պիր իքի տէֆա մալիւմաթ վէրտիք։ Պուտէֆա երինէ վագաահ մէգքիւրէ հագդընտա ալտըղըմըզ պիր թաֆսիլաթա կէօրէ, էճզաճը Մ. Աքսթօրիտէսին խանէսինէ կիրէն խըրսըզլարը պիրի մահալինտէ թէլէֆ օլտուղու կիպի, երթէսի կիւնիւ գաչանլարտան ագան գանը իզինէ տօղրու կիտիլտիքտէ, եագը պիր պաղ քէնարընտա տիկէր պիր լաչէ տէ պուլունուպ, պունուն սըրթընտա ասքէր չավուշը իւնիֆօրմասը վէ եանընտա գացաթուրա վէ ֆիչէնքլիք պուլունմուշ տըր։

Պու վուգուաթըն իւզէրինէ Գանտիլլիտէն Դարթալա գատար ասքէրի պիր գօրտոն չէքիմիշ օլտուղունտան գաչան խըրսըզլարը պիրի տէ էվվէլքի կիւն իսկիւտարտաքի եահուտի մէզարլըղընտա թութուրմուշ վէ պունուն իգրարը իւզէրինէ տէօրտիւնճիսիս տէ թէվգիֆ օլունմուշ, վէ չիմտի եալընըզ պիրի էլէ կէչմէմիշ տիր։

Մէրգումի խըրսըզլար թարաֆընտան եաթաղան իլէ վուրուլան Մ. Խարալամպօ Աքսթօրիտէս իլէ զէվճէսինին եարալարը էյիլէշմէկէ պաշլայըպ, լաքին սիլահը մահիրանէ գուլլանան օղուլլարը՝ էսնտի միւսատիմտէ ալտըզը եարատան տօլայը, հէնուզ եաթագտա եաթմագտա իմիշ։

—=—

Եինէ իսկիւտարտա Գըսրգլը ճիվարընտա խալիլ նամընտա պիրի, զէվճէսի հագդընտա Արապկիրի Ապտուլլահ նամ պիր պաղճը իւզէրինէ չիւպհէ իթտիկինտէն, կէչէն մայըստա մէրգումի Ապտուլլահը գաթլ իթմիշ վէ ճինայէթինի իգրար էյլէմիշ օլմաղա, պուտէֆա օն պէշ սէնէ քիւրէկէ հիւքմ օլունմուշ տըր։

ԹԻՎՃԻՀԱԹ

Քէօթահեա միւթէսարրըֆը Հայտար պէյ էֆէնտի հաղրէթլէրինէ Բուտէլի պէյլէրպէյլիյի բայէի բէֆիասը։

Գազի Էրպաա միւթէսարրըֆլըղը՝ Սէքիզինճի Ցաիրէի պէյլէտիյէ միւտիրի սապրգ ճէվատ պէյ էֆէնտիյէ,

Ցիվանը մուհասէպաթ ազասընտան Գասթրօ պէյ էֆէնտիյէ բիւթպէի ուլա սընֆը սանիսի,

Էնգարէ վիլայէթի ատլիյէ միւֆէթթիշլիյի՝ Ատանա վիլայէթի միւֆէթթիշի սապրգ Յովհաննէս էֆէնտի հազրէթլէրինէ,

Ատանա վիլայէթի ատլիյէ միւֆէթթիշլիյի՝ Էնգարէ վիլայէթի միւֆէթթիշի սապրգ Ահմէտ Թէվֆիգ պէյէ,

Պէյրութ Ցաիրէի պէյլէտիյէ միւտիրի վէհպի էֆէնտիյէ բիւթպէի սանիյէ սընֆը միւթէմայիզի,

Շէհր էմանէթինտէ միւհէնտիսլէր միւմէյեիզի Բիֆաթ էֆէնտիէ բիւթպէի սանիյէ սընֆը սանիսի,

Սէլանիք վիլայէթի աշար վէ աղնամ նէզարէթի՝ Խիւտավէնտիկեար վիլայէթի աշար վէ աղնամ նազրը սապրգ Հէնրիֆ էֆէնտիյէ իհալէ,

Խիւտավէնտիկեար վիլայէթի աշար վէ աղնամ նէզարէթի՝ ընգօտրա վիլայէթի տէֆթէրտարը սապրգ Իսմայիլ պէյէ իհալէ,

Մէտինէի Միւնէվվէրէ խագինէի տիվանիյէ մուհասէպէճիսի Խալիլ Շէմսի էֆէնտիյէ բիւթպէի սալիսէ,

Էնգարէ վիլայէթի էվգաֆ մուհասէպէճիսի Շէմսի էֆէնտիյէ բիւթպէի սալիսէ թէվճիհ պույրուլմուշ տըր։

—

Պաղտատ վիլայէթի վալիսի Թագէտտին բաշա հագրէթլէրինէ պիրինճի բիւթպէ Օսմանի,

Ալթընճը օրտուի Հիւմայուն գօմանտանը Իզզէթ բաշա հաղրէթլէրինէ պիրինճի բիւթպէ Մէճիտի,

Շէհր էմանէթի գալֆալարընտան Յովհաննէս էֆէնտիյէ տէօրտիւնճիս բիւթպէ պիր գբնթա Մէճիտի նիշանը իհսան պույրուլմուշ տըր։

ՄԻԻԹԷՖԷՐՐԻԳԱ

Ֆրէսինէ գումբանեասընընն Ա. Էտէ Նամ վաքօրը Մարսիլեայա կիտէր իքէն, ալաֆրանկա նոյեմբերին 23ինտէ Սէլանիքտէն էօթէյլէ Լէֆթէրի Նամ գայալըգլար իւզէրինէ օթուրմուշ օլտուղունտան, Ղօյսսան իմտատ թալէպ օլունարագ, պիր պէյլիք վաքօրը եէթիշիպ, եօլճու վէ թայֆասըյլա բօսթա չանթասընը վէ ագչէ կրուբօլարընը ալմըշ տըր։ Էրթէսի կիւնիւ իբի Օսմանը զըրհլըսը կէլիպ, մէղքիւր Ա. Էտէ վաքօրընը եիւզտիւրմէկէ չալըշմըշլար իսէ տէ, տէնիզ սէրթ օլտուղունտան, մուվաֆֆագ օլամամըշլար տըր։ Տէրսատէթ աճէնթէսինէ կէլէն պիր թէլէկրաֆա կէօրէ, վաքօր քեամիլէն զարգ օլմուշ, վէ 400 000 ֆրանգլըգ համուլէսինտէն անճագ օթուզ թօնէլաթօլըգ մալ գուրթարըլապիլմիշ տիր։

—=—

Սէլանիք վիլայէթինտէն Հարպիյէ նէզարէթինէ չէքիլէն պիր թէլէկրաֆա կէօրէ, իւչ սէնէտէն պէրու Սիրօզ հէվալիսինտէ իճրա էնվալիճինայաթ վէ չէգավէթ իտէն վէ Զէթվէ գասապասընը պասմըշ օլան բէհսի էշգրեա Գուգօ տերաէսթ օլունմուշ վէ բէֆիգլէրի տախի թաագիպ օլունմագտա իմիշ։ Մէղքիւր թէլէկրաֆընն պէեանընա կէօրէ, սայիր պիր խայլի էշգրեա իթլաֆ վէ տէրաէսթ օլունմուշլար տըր։

Քէզալիք եէնիճէ ճիվարընտա պէշ քիշիտէն միւրեքքէպ պիր եունան չէթէսի բէհսիլէրի իլէ պէրապէր թէվզըֆ օլունմուշլար տըր։

—=—

—Պէ լոյլու մահքէմէի իպթիտայէ սանտրգ էմինի Օսման էֆէնտինին պայրամ կիւնիւնտէն պէրու զայպ օլտուղու ճիհէթլէ, սանտրգ մուհասէպէսինէ պագըլտըղը վէ 1500 լիրա գատար աչըղը կէօրիւնտիկի եագըլմըշ իտի։

Ֆիլվագը էֆէնտիի մուամէլէյհ պաղը մուամէլաթը թիւճարիյէեէ կիրիշէրէք, սանտրգ մէվճու�՝ յա թէրսանէեէ եաղ սաթմըշ վէ ֆագաթ Պահրիյէ նէզարէթինտէն նագտ եէրինէ սէրիի ալմըշ օլտուղունտան, սանտրգտան ալտըղը նագտը եէրինէ գոյամըշ վէ սանտրգ մուհասէպէսինին բույէթինտէ հէման մէպալիզի մէզքիւրէեէ մուգապիլ սէրկի պուլունմուշ տըր։

Մուամիլէյհ Օսման էֆէնտի հէնուզ մէյտանա չըգմամըշ վէ եախօտ պուլունմամըշ տըր։

—=—

Ցիւնքի Գոլիէտէ աթիտէքի ֆըգրա օգունմուշ տըր.

«Մըսրը բրէնս Հալիմ բաշանըն իրի խըտմէթքեարը՝ խըտիվին հիւքիւմէթի ալէյհինտէ Արաչճա եվրագը մէֆսէտէթքեարանէ թէվզի իթմիշ օլտուգլարընտան, չուսօն կիւնլէրտէ թէվգիֆ օլունմուշլար տըր։ Բիվայէթ օլունտուղունա կէօրէ, բրէնսը միւչարիէյհ՝ ատամիարընը գուրթարմագ իչիւն իճրաի մուամէլաթ իթմիշ իսէ տէ, ասլա մուվաֆֆագ օլմամըշ տըր։ Մէրգուման իքի ուշագ հապս օլունուպ, տիվանը հարպ հուզուրունտա մուհաքէմէ օլունանճագլար տըր։

«Ցիկէր թաֆսիլաթ տախի վարտըր. լաքին մատատ նագիք օլտուղունտան, բէք պէօյիւք իհթիրազ լազըմ տըր.»

—=—

Բրէվէզատան եագըլըգընա կէօրէ, շէհրը մէզքիւրտէ պիր վագըթտան պէրու չիչէք խասլըղը պուլունուպ, քիւլյէթլի վէֆիաթ վուգուա կէլմէքտէ վէ էհալիտէն իւչ բայրն պիր բայրաք խասթա պուլունմագտա տըր։

—=—

Շարգի Բումէլի միլիս գօմանտանը ժէնէրալ Սթրէքէրին (Բէշիտ բաշա) Մատամասը եազ մէվսիմինի պուրատա կէչիրիպ, կէչէն ճումա կիւնիւ Ֆիլիպէտէ զէվճինին նէզտինէ ագիմէթի իթմիշտիր։

—=—

Ինկիլիզ սէֆարէթխանէսի ասքէրի ամաչէլէրինտէն գաբատան Սուէյն եագընտա մէէզունէն ինկիլթերրայա ագիմէթ իտէճէք տիր։

—=—

Եունանիսթան խարիճիյէ տարէսի մէմուրինիյինտէն Մ. Ընթօան Ջիկոմայա Ցէրսատէթ Եունան սէֆարէթխանէսինէ սըրքեաթիպ թային օլունմուշ տըր։

—=—

Լէյթէր կազէթասընտա օգունտուղունա կէօրէ, Մըսրը խըտիվի լահրգընընն ամուճասը միւթէվէֆա Ֆազըլ Մուսթաֆա բաշազատէ բրէնս Ալի Քեամիլ պէյ՝ Մէհմէտ Ալի բաշանընն էն քիւչիւք մախտումընն թօրնու բրէնսէս Նաիմէ հանըմ իլէ, վէ Բաղիպ բաշազատէ իարիս պէյ՝ միւթէվէֆա Ապտուլլահ բաշա քէրիմէսի Նազլը հանըմ իլէ ագտը իզտիվաճ իթմիշլէր տիր։

—=—

Պու կիւնլէրտէ Պոլոնիա Նամ Եունան նագլիյէ վաքօրու թրիէսթէէէ կիտէրէք, ագտէմճէ Ալսթրիանընն սիլահ ֆապրիգալարընա սիքարըշ օլունան 36,000 թիֆէնկի եունանա կէթիրէճէք տիր։

—=—

Շէհր էմանէթի Ագսէրայտա պէօյիւք պիր խանէ միւպայատ իւտէրէք, Հասէքի խասթախանէսինի օրայա նագլ իթմէք նիյէթինտէ իմիշ։

—=—

Ղօյսսան Սրու կազէթասընա եագըլըգընա կէօրէ, Թէսալիատաքի Օսմանը ասքէրի 40 պէնէ իպլաղ օլունճաղընտան, բէտիֆ սընըֆը մուգատտէմ վէ սընըֆը թալի ասաքէրի ճէլպ օլունմուշ տըր։ Պիճիւմէ Օսմանը սէֆաինի հարպիյէսի սէվահիլտէ գարաղալ կէզմէքտէ տիր։

—=—

Կէչէն ճումա իրթէսի կիւնիւ Էրբաալը գատընընն պիրի Պէյողլունտա Լէհ սօգաղընտան եօգարը տօղրու չրգար իքէն, իքի խըրսըզ մէզպուրէնին սաաթ իլէ գօրտօնունը զասպ իլէ ֆիրար էյլէմիշլէր տիր։

—=—

ՕՆ ԱԼԹԸՆՃԸ ԼՈՒԻ

Վէ

ՖՐԱՆՍԱՆԸՆ ԻԹԹԻԱԼԸ

(ՐԷՎՕԼԻՍԻՕՆ)

ՄԻԻԷԼԼԻՖԻ

ԱԼԷՔՍԱՆԴՐ ՖԻՄՍ.

ՕՆ ՏԷՕՐՏԻՆՃԻԻ ՖԱՍԸԼ.

(980 Ն.-Գրիստոս դէվ.)

Պալատէ գիքը օլունան տիզման՝ էօնիւնտէն պիր չօգ պագըբ պէլլէր, մաշալար վէ էտէվաթը սարէ կէթտիկի հալտէ, օմուզլարընա պիր չօճուգ տուրտուրթը։

Զօճուգ էլինտէ պիր եաֆթա թուրթմագտա իտի։

Ալայ՝ կրէվ մէյտանընտա տուրտու։

Օրատա չօճուգ եաֆթայը եիւքսէք սէս իլէ վէ անլաշըլըբ պիր թէլաֆֆուզլա օգուտը։

«Ցիվան՝ Մ. տը Լամոանեոնը թազվինաթա վէ էլլէրինի քէսմէկէ վէ սիւրիւքէյիպ չայա աթմաղա հիւքմ իտէր։»

Պու հիւքմ եաբմա պիր ատամ իւզէրինտէ իճրա օլունտու վէ «Եաշնասն Ցէօրտիւնճիւ Հանրի, եէրէ կէչսին Լամանեոն» պաղըրըլտը։

Պու վագատտա մէրագ իտիրէճէք չէյ չու օլտու քի, Պասթիյլին տիւզ տամը իւզէրինտէ պիր աղ գանտիլ եագըլտը։

Էրթէսի կիւնիւ պու չէնիկի եէնիտէն իճրա իթմէք իսթէնիլտի. լաքին կալիպա բօլիս գայմագամը թալիմաթ ալմըշ իտի։ Տիւպօա Նամ գարաղալ գօմանտանը ըբխթմարը իւզէրինտէ վէ եան սօգագլարտա պուլունան գալապալըղը տաղըլմամա եա պաշլամըշ իտի։ Էհալի Նէօֆ Նամ քէօբիւտէքի մէրքէզի պասրպ, սիլահլարընը ալտը վէ աթեշէ վէրտի. պատէհու գօմանտանըն նէզտինէ կիթտի իսէ տէ, գօմանտան պիր աղ մուգավէմէթ իթտիքտէն սօնրա։ արտ գաբուտան գաչտը։

Պու հալտէ ֆիթուհաթ էհալիտէ գալըպ, ագշամ էհալի «Ցիւպօայը, Ցիւպօայը իսթէրիզ։ Պիզիմ էյի գըրալըմըզը խըյանէթ իտէնլերի եագմագ իչիւն Ցիւպօայը քիմ վէրիր պիզէ։» պաղրըշարագ սօգագլարտա կէզտի։

Շունու տա իլավէթէն պէեան իտէլիմ քի, պու վուգուաթլար սրբասընտա պիր տէ պուլաշըզ խասթալըգ զուհուր իտուպ, պու իլլէթ պիր նէվի եումուրճագ իտի, լաքին հիչ էմանլի կէօրիւլմէմիշ պիր հասթալըգ իտի։

Հէքիմլեր պունա նէ իսմ վէրէճէքլէրինի պիլմէզլեր իտի։ Էհալի պունու Պէյնէ թապիր իթտիրիչ 1788 սէնէսինտէ իշլեր պու մէրքէզտէ իտի։

Էհալի աճ, չըպագ վէ վէպա խասթալըղընտան գըրբլմագտա իտի. բուհպան թագըմը իրի, սէմիզ իտի, վէ հէտիյէ արմագտան պաշգա պիր վէրկիսի եօգ իտի. ասըլզատէ՝ եան՝ բարասըզ գալմըշ վէ խազինէի տէվլէթէ եիւք օլմուշ իտի. գրալիցա՝ էհալինին եիւզիւնտէն տիւշմիւշ, կէրտանլըգ մատտէսինտէ խըրսըզ վէ ումուրը տէվլէթտէ խան իթհամ օլունմուշ իտի, վէ Մոսա Ցէֆէ (եանի Մոսա «Մէլէյնէ» ալբէ) թէմիյէ օլունմագտա իտի. գրալ հէնուզ աճընմագտա, հէնուզ սէվիլմէքտէ, վէ խուսուսիյլէ հէնուզ սէվիլմէքտէ իտի, լաքին հէր վագըթ կիղլեճէ թէքտիր օլունմագտա իտի. վիւքէլանն տա եաքմա թասվիրլերի թահդիր իչիւն ալէնէն եագըրմագտա իտի։

Զէմանէնին գահրէմանլարը չունլար իտի։

Եէնի տիւնեանըն գուրթարըճըր Լա Ֆայէթ. կրընատա ֆաթիհի տ'էսթէն։

Լիոնիսլէր՝ Շաթօպրիանընն խանէտան արմասընտա զամագ չիչէքլերի օլտուղու կիպի, գումաշընտա Լա Ֆայէթէյ տ'էսթէնին թասվիրլերի իշլէնմիշ եէլէքլեր կիյէրլեր։ Պու եէլէքլեր՝ զէմանէնին պէօյիւք ատամլարը նամընա եաբըլմըշ եէլէքլեր թապիր օլունուրլար։

Լիոնիսլէր՝ սիյահ կաղը ափպիշ շարգալար գօրլար։ Պունլարտա սգօնթօ գացասը նամընա եաբըլմըշ շարգա թապիր օլունուրլար։

Ալթը սէնէ մուգատտէմ գօնթ Գամիլ տ'Ալպօն՝ Ֆրանգօնվիլտէ Ամէրիգա իսթիլալընա իքրամէն հուրրիյէթ աղաճլարը տիքմիշ տիր։ Միւճիզաթ նէվինտէն օլարագ աղաճ պիթէր։

Հիւքիմէթին վիւքէլասը եօգ տըր։ Խալգ Մ. Նէքէրի եէնիտէն մէմուրիյէթ չաղըրը։

Դրալիցա մուամիլէյհի ալէյտէ ճէնօվալը վէ եախօտ Շարլթան թէսմիյէ իտէրիքէն, պիզզաթ քէնտիանը չաղըրմաղը տէրէօհտէ իտէր։

Հիչ պիր ղալիպ՝ Մ. Նէքէր կիպի գապալ օլունմամըշ տըր։ Օնա իքրամէն օն տէօրթ միտալեա տարպ օլունմուշ տըր. մուամիլէյհին թասվիրի հէր բէսիմճի տիքքանլարընընն էօնիւնտէ կէօրիւնիւր, թիւթիւն, էնֆիյէ գուրթուլարընն իւզէրինտէ, տիւյմէր իւզէրինտէ անընն բէսմի եաբտըրըլըր. պիր սօգաղընն իսմի Նէքէր գօնուր. «Եաշասըն գրալ, եաշասընն բարլամէնթօ, եաշասընն Նէքէր» պաղրըշըլըր։

Պիւթիւն պու մահզուզիյէթ՝ տէհշէթլի ֆէլաքէթլէր միյանընտա վուգուա կէլտիկինտէն տօյայը, շայանը տիգգաթ տըր։ Պալատէ գիքը օլունան վէ դէնէ թապիր իտիլէն եումուրճագտան սօնրա 1788 յուլիս 13 տէ շէտիտ պիր տօղու եաղըպ, Ֆրանսայը թախրիպ իտէր։ Ժոռնալ դը Բոռն կազէթասը խապէր վէրիր քի, Թուրէն, Բիգարտի, Վալօա վէ Ֆօրէզ Նամ էյլէթլէր աճըգտան էօլիւյօրլար, էրթէսի սէնէ իչիւն թօխունմուգ եօգ տըր, վէ թէաթրօլար իանէ իչիւն օյնայօրլար։ Գրշ կէլինճէ տահա ֆէնա օլտու. եաղընն ֆէլաքէթլէրի գըշընն տէվամ իթմէքտէ իտի. թէրմօմէթրօ (միզան իւլ հարարէ) օն եէտի տէրէճէ սօուգ կէօսթէրտի։ Գալէ Նամ իսքէլէնին աչըղընտա տէնիզ իքի միլ մէսաֆէեէ գատար տօնտու։ Զօճուգլար վէ իսթիեարլար քէնտի եաթագլարընտա էօյմիշ պուլունտուլար։ պիր էվվէլյայա նասըլ տուվա օլունուր իսէ, նէօֆ Նամ քէօբիւ իւզէրինտէ տէ Ցէօրտիւնճիւ Հանրինին հէյքէլինէ էօյլէ տուվա օլունտու։ Հէր քիմ օրատան կէչսէ իտի, իսթէր բրէնս օլսուն, իսթէր սարի պիր քիմսէ օլսուն, էհալի մէրգումը պաչընտան չաբգասընը չըգարմաղա մէճպուր իտէր իտի։

Գրալ՝ քէնտի մալի օլարագ Բարիզին էթրաֆընտա պուլունան օրմանլարը քէսարիտի վէ էհալիյէ տաղըթը։ Բրօյարը րիվայէթինէ կէօրէ, գրալ տէլիք այագգապարը կիյէր վէ արթըգ պիր կէպ-տէն զիյատէյէ թավլու օյնամազ իտի։

(Ցէվ.)

Բուսիատա Մեվասթօբօլ չէհրի գուրպինտէ քէրսօնէս նամ մահալին խարապէզարլարընտա Ռումճա պիր եազը պուլունուպ, պու եազը՝ Գրըմըն զապթ ու թէսխիրինտէ Միհրդատա մուավէնէթ ի թմիշ օլան ժէնէրալարտան պիրի պուլունան Տիֆանթէսին պիր գարարնամէսի իմիշ։ Մէզքիւր եազը՝ Միհրդատըն Թարիխինճէ էհէմմիյէթտէն խալի տէյիլ տիր։

—

Ամիտե մուհարբէր նիւմէրօլու շըմնարքիէր թահվիլաթը՝ չըգան հաֆթա Սթամպօլտա Ամա ալթընտա քէսային Բաբաշ օղլու խանընտա պիր օտատան սըրգաթ օլունմուշ օլուպ, հէր քիմ քի պու նիւմէրօլարտան պիրինի օլսուն պիր մահալտէ կէօրիւպ մաթպասմըզա խապէր վերէճէք օլուրսա, լայրգը.յա միւքեֆաթա նախ օլանագ տըր։

261199 471471 475729 475730
475731 494595 640621 640623
640625 648305 825652 825732
914288 1094409 1094410
666165 1270665 792318

ԹԷԼԵԳՐԱՖ

Ամանա Հավա։

Պուգրէշ 30 Նոյեմ.

Տիւնքի կիւն Մ. Բօզէթթի՝ պիլ ճիւմէ ագլամը իւէ պէրապէր էքսէրիյէթը արա իւէ մէճլիսի մէպուսանա թէքրար բէխս ինթիխապ օլունմուշ տըր։

Մէճլիսը մէզքիւրտէ եաւընրզ 15 ազա բէյ վերմէքտէն իսթինքաֆ ի թմիշլեր տիր։

Լօնտրա 30 Նոյեմ.

Բարլամէնթօ ազասընտան Մ. Թրէվելեան՝ Մ. Շօ–Լբֆէվ ընրն եէրինէ պահրիյէ նէզարէթինէ թային օլունանագ, վէ միչարիլէյհ Շօ–Լբֆէվը տախի՝ Մ. Ասամբն եէրինէ նաֆիա նէզարէթինէ նասլ իտիլէճէք տիր։

ԻԼԱՆԱԹԸ ՄԻԼԻԷ

ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ

ՀՌԶԱԿԱՒՈՐ ՈՃԻՐՔ

ՍԷՆ–ԺԻՐԱՆ ԿՈՄՈՒՐՀԻՆ

Հեղինակ

ԱՂԷՔՍԱՆԴՐ ՏԻՄՍ

Թարգմանիչ

Մ. Ե. Մելէտէ

Հրատարակիչ Ս. Ղ. Պարտիզպանեան

Սոյն հետաքրքրական պատմութիւնը Հ–ոյենէթի խմբագիր Մ. Ե. Մէլիքեան էֆէնտիի թարգմանութեամբ ի լոյս ընծայեալ ըլլալով, կը ծախուի Մ. Ղուկասեանի գրատունը և ուրիշ գրավաճառաց քով ի գին 6 ղրշ։ 3—1

ԻԼԱՆԱԹ

Պալաթտա մէքթէպ սօգաղընտա վագը 10 Նիւմէրօլու վէ տէրունինտէ 2 գույու վէ պիր գուլիպէ պուլունան վէ 8 արշըն եիւղիւ իւէ ճէման 370 արշընտան իսարէթ օլան պիր արսա սաթլըգ օլուռզունտան, թաւիզ օղանլարը Տէրսաատէթտէ Սուլթան Համամընտա Հաճօղլօ խանընտա քեաղրտաճ Խօրասանճեան աղալարը մաղազալարընա թէշրիֆ ի թմէլերի ի լան օլունուր։ 5—1

Պէրլինի մահէնդէ Ընէռէրի էջրա դուէրտինան կէլէն էլճի

Բուսիա տէվլէթի թէպասընտան Միքայէլ Ապուլլահեան էֆէնտիին՝ թէպասի տէվլէթը Ալիյէտէն Մոթիլտա Հասուն նամ խաթուն զիմմէթինտէ պա իւամ մաթլուպը օլան մէպալիղին թէսվիյէսի իչիւն, մէտեուսնէի մէրգու�մէնին Ատաի ֆէպիրտէ Մաճար ճատտէսինտէ միւթէսարրըֆէթ օլտուղու 38 Նօմէրօլու պիր պապ քեարկիր խանէ իւէ, տիկէր 40 Նօմէրօլու պիր պապ ախչապ խանէ իթթիհալինտէքի միւլք արսա իւէ պէրապէր միւզայէտէէ չըգարըլըպ, օն միւզայէտէսի տախի պիլիճրա մէգքիւր 38 Նօմէրօլու քեարկիր խանէ 1260, վէ 40 Նօմէրօլու ախչապ խանէ իւէ իթթիհալինտէքի միւլք արսա 1130 ա. տէա Օսմանլը լիրասը պէտել իւէ թալիպի էօհտէսինտէ թէգարրուր ի թմիշ օլմաղլա, թարիխի իլանտան իթիպարէն օթուզ պիր կիւն զարֆընտա եիւզտէ պէշ զամմ ի թմէք չարթը.լա, իշլիքասընա թալիպի օլտուղու հալտէ, պիրինճի մահքէմէի թիճարէթ ֆէրրա տարրէսինէ միւրաճաաթ իլէմէլերի իլան օլունուր։

17 Թշրրինի սանի 96

Շեհր Լոնտրէյնտէ եէվէյէէ մի–լհոթ աշր Նէզարէթինտէ կէլէն էլճի

Նէֆսի կէյֆիզ գասապասը յալա Տարրճա վէ Հէրեքէ վէ Թավշանճիլ գարիէէրինէն զէյթունն աշարը հասրլաթը չէրսիթի մալիսմ իւէ տէրտէսթը միւզայէտ օլտուղունտան, պունա թալիպ օլանլարը Շեհր էմանէթինտէ էվվիյէի միւհագա աշար նէզարէթինէ միւրաճաաթ իլէմէլերի իսթար օլունուր։

17 Թշրրինի սանի 96

ՎՕԼԹՕ

ՍԻԿԱՐԱ ՔԵՆԱՂԷՍԷՆՆ ՏԱՒՐ

ԻԽԹԱՐԱԹ

Պիր թագրմ էշը հասէտ սիկարա քեաղրտաճրլարը իրթիքեապտան խաթիֆատէյ սիւիքք խէրէք, թասլի ճինս վէ մահկէթինին սլա օլտուղու հասէպլէյէ, թաւլ միւտէթտէն պէրու ամմէ ինանինտէ մագպուլ վէ միւէերրէպ վէ «Վոլթօնուն բիր'նճ սիկարա քեաղրտաղ» տինմէքլէ մաարուֆ օլան սիկարա քեաղրտրընրն չու նամ վէ չէօհրէթինին ի թմէթ վէ մահվընա սուլի գաստ լթմիշ իւէյէր տէ, պունուն ճինս վէ մահկէթճէ թըպգրսընրն թէտարիք վէ իմալընա միւգթէտիր օլամասրդլարընտան, կէօյա Վոլթօ տախի քեաղրտրընը գալպ ի թմէ պօղտու տէյն ամմէ ալէմի խաթիտա վէ իդթալ իտէպկէնէք գասրտնա մէպնի, հասրը մէրգուման միւնֆէրիտէն չախս վէ նամրնա միւնհասրը օլմագ իւզրէ պա բուխասթնամէյի ալի ի թթիխազ վէ խաթիշալ ի թմիշ օլաուզում ալամէթը ֆարիգանընն թագլիտի իւէ մաթպու վէ միւզեյյէն էնվահ քեաղրտ մահֆագալարը իհտաս վէ իմալինէ վէ պունլարընն տէրուունինէ էն պայաղը սիկարա քեաղրտը լէֆֆի իւէ միւէթիրիլերի այտաթմայա միւթէճասը օլակէմիշէր իսի։

Պու քէրրէ իսէ պու միսիլիա միւրթէքիպ վէ միւթէճասըրլարը բէնշէի ատալէթէ պիթթէպլիտ ասլ Վոլթօ քեաղրտրընն պէր մինվալը մուհարբէր թագլիտ սիկարա քեաղրտլարընտան թէվեհզ վէ թէֆրիգի վէ մահկա միւշթէրիլերին հիյէ վէ խիւտէն վիգայէլերի իչիւն եէնինտէն պաչգաճա բուխասթնամէի ալի խաթիհալի իւէ, մէսկհուս անհի օլան ալամէթը ֆարիգայը սիկարա քեաղրտը գարագլարընն իշթարաֆընա տախի իւլավէ վէ մէօհր մագամընտա թաալ իյէմէքտէյմ, նասըլ քի թաֆսիլի պու պապատ նէշր օլուռնան իլանը մախսուստա մէգքիւր վէ միւսէրրահ տըր։ Ե. Թ. ՎՕԼԹՕ

10—10

ՏՕԳԹՕՐ ՏԱՏԸՐԵԱՆ

Տօգթօրը մումարիյէհ պու տէֆա Սթամպօլտա Ֆինճանճըլար եօգուչունտա Ռիզա բաշա գօնաղը ի թթիխալինտէ եէնի եաբբան Շարգ–Զարշըսընտա իւսթ գաթտա 39 Նօմէրօլու օտատա հէր կիւն սաաթ ալթըտան օնա գատար հաղը պուլունաճաղը կիպի հէր ագշամ վէ սապահ վէ բաղար կիւնէրի Պէյօղլունտա Թագսիմ սօգաղընտա 31 Նօմէրօլու խանէսինտէ պուլունաճաղը իլան օլունուր։ 15—14

ԲԷՖ ԶՕԳ ՔԻՄԻՍՆԷՑԻ

ՄԻԻՔԼՏՏԷՐ ԻՏԷՆ

ՎԷԼՎԷԼԷԼԻ ԽՍԹԱԼԸԳ

Պու խաթալըգ ճիւղի պիր միյտէ պօղուզլուղու իւէ պաշլար, լաքին էկեր իպթիտատան միւհիմէնիմէզ իսէ, նիհայէթ վիճուտրն հէր թարաքինա վէ պաշլըճա տալղա, գարա ճիյտէ վէ միտէ վէ նիհայէթ պիթիւն էթ պէզէրինէ սիրասէթ իտէր, վէ պու սուրէթէ պու խասթալըղա միպթէա օլանկար միատեթը էօմրըլէրինտէ մուզտարբպ օլուպ, էօլիմ անդէրի պու իզտիրապտէն գուրթարրը։ Էքսէրիա պու խասթալըգ էյի ֆարգ օլուռնմայրպ եանըլըլըր, լաքին չուսիվալար իյրատ օլունտուգտա, մէզքիւր խասթալըղա միպթէյա օլուպ օլունմատրը անկալըլըր։ Թասամ ի թթիքատէն սօնրա նէֆէս ալըպ վերմէքտէ միւքիրիթ, զահմէթ վէ սրզրթթը չէքէ՞ռմինիզ։ Տէրինտէն պիր տաղը վէ պու տաղը իւէ պէրապէր տամմի պիր եօրկունզուգ տույմ՞ըմրընը։ Կէօզլէր սարարը՞ մը։ Սապահկիրը տիւէրտէ վէ տիշ էթէրինտէ գաթը վէ եարբշկան պիր նէմլիք վէ աղըզ տատսրզլըրը մը՞։ Տիլ բասը՞ մը տը։ Գապուրկապտա վէ սրբրտա աղրը տույմ՞ըմրընը։ Գարա ճիյէր պէօյիւմիւշ կիպի սաղ թարաքինրզտա պիր թագեիգ մը՞։ Գապզրլըգ վա՞ր մը։ Ուֆուզի պիր վաղկէթտէ եանի պէղլու պօյունա եամմիշ օրուպ տա պիրտէն պիրէ գալգարընզտա, պիր նէվի պաշ տէօնմէք վէ կէօղլէր գամաշմագ կիպի չէյէր օլո՞ր մը։ Խորար ա՞ղ մը տըր վէ բէ՞ք ըէնքլի տիր. իտրար թօրլանը՞ր մը։ Թասամտան սօնրա՝ եէպիյինիզ տէրհալ էքլի՞ր մի վէ կէյիրմէ՞ջէր կէլի՞ր մի։ Սըգ սրգ եիւբէք չարրընթրը վուգու պուլո՞ւր մու։ Պիթիւն պու էմարէլէր պիրբէն կէլէմէզլէր. լաքին պու տէհշէթլի խասթալըղը թէրգգիմինէ կէօրէ, մէզքիւր էմարէլէր խասթայա բէյտէրբէյ էզկէթ վէրիրլէր։ Էկէր պու խասթալըգ պիր միատեթ խմիտատա իտէր իսէ գուրբ վէ կընշրզլատրընը պիր էօքսիրիւք հասրլ օլուր, վէ պիր ազ սօնրա պու էօքսիրիւքլէ պաղամմ տա կէլէր։ Խասթալըգ բէք իկերի վարմրզ օլտուղու թագտիրտէ, տէրի էսմէր վէ քիրլի կիպի պիր բէնկալըր, էլէր վէ անազլար սօղուր վէ նէմլէնիր։ Գարա ճիյէր իլէ տալագ բէյտէրբէյ խասթալընընա, սրզը աղրըլարը մէյտանա չէգագ վէ պէրմիթատ իճրա օլունան թէտավի պու սօն աղրըլարա հիչ պիր թէէսիր ի թմէզ։ Պու խասթալըգ տահ պիր մուալիճէ իւէ տէֆ օլունուր իսէ, իւք էմարէլէր կէօրիւլինճէ տէրհալ պիր տեգգաթ թամմէ իւէ թէտավի ի թմէք բէք էհէմմ տիր, վէ էկէր խասթալըգ էյիճէ քէօքէլէմիշ իսէ, իշթահ ալըլընճայա վէ հալմ ալէթլերի տիւէլինճէյէ գատար սարլ իլաճա տէփմմ ի թմէլի տիր։ Պու խասթալրդա գարա ճիյէր խասթալըղը նազարբէյա պագըլըգ, պու տէհշէթլի իւլէթ ալէյհինտէ էն էմին վէ էն միէսսիր իլաճ «Մեյնէլէ Շէֆ–ուէր Շէրբէթ» տըր։ Պու պիր թէրթիպի նէպաթի օլուպ, Ամէրիգատա եարբլըր վէ Լօնտրատա Ֆարինկթն Բօատ Է. Գ. Նօ. 21տէ Ա. Ճ. Ուիթ թարաքինտան սարբլըր։ Պու շիրուպ՝ սէպէպը հագիգինին վէ պիթթալ խասթալըղը տա քէօքիւնտէն տէֆ իտէր։

Սահիպի Ա. Ճ. ՈՒԻԹ

21 Ֆարթինկթն Բօատ Լօնտրա Է. Գ.

Սթամպօլտա ԵԷՆի Ճամի սօղաղընտա Մ. Տէլլա Սուտանը Էֆզախանէսինտէ վէ Պէյօղլունուն ճատտէսինտէ Մ. Գանցիւզ պիրատէրլէրինին ինկիլիզ էֆզախանէսինտէ վէ Գալաթատա Եիւքսէք Գալաբրընտա Մ. Վէլիցին էֆզախանէսինտէ վէ պիրճիմմէ սպէչար մուքքանընրընտա պուլունուր։

Թօքատ վէ բէրաքէնտէ միւպահէմթ իչիւն Գալաթատա Զապրթա գուրպինտէ Եիւքսէք Գալաբրընտա Նօ. 93,7տէ Ուսմանի Ինկիլիզ Մաղազասընտա մէմուրը մախսուսը ԷՏՄՕՆՏ ԳԱՐՈՒԱՆԱ յա միւրաճաաթ ի թմէլի տիր։

Տէրսաատէ դրէրէզը էֆրա դուէրտինան կէլէն էլճի

—

Լէպիպէ խանընրն Նէպիլէթթ խանընմ զիմմէթինտէ պա իւամը մահֆիւմինպիհ ալաճաղը օլան մէպալիղը մալիմէնին թէսվիյէսի զըմնընտա միւտատիյէ եէտինտէ մէրհուն օլան պիր ատէտ սարը մանկալ իւէ իքի ատէտ գարավանա, Սուլթան Պայազիտտէ Պ. Գրրճլարտա սաաթ ալթը բատտէլէրինտէ, վէ պիր ատէտ եաղմա եօրկան եիւզիւ իւէ միսթամէլ պիր համամ թագբրը տախի սաաթ եէտի սէքիզ գարարարրընտա, իշպու թըշրրինի սանինին երբմի իքինճի ճումաա իրթէսի կիւնիւ Գիթ Բաղարընտա միւզայէտ վէ ֆիրուխթ օլունճաղը Տէրսաատէթ մէրքէզ իճրա տարբէսինտէն իլան օլունուր։

17 Թշրրինի սանի 96

ՍԱՐԱՖԻՑԷ

ԷՎՐՕՊԱ ՖՕՐՈՒԱՍԸ

Լօնտրա, 30 Նոյեմ.

Ինկլ. էհսամը Ինկ. Լիր	100 7/16
Օսմ. էհսամը աչքլար	11-5/16
» » գարանտը	12-3/4
Իսթիգրազ 65	15-1/4
» 69	14-1/4
» 71	70-1/4
» 72	20-1/4
» 73	13-7/8
Օսմանը պանգաղը	11-7/8
Մըսրը թուլուս. մութա հրաչ	66-1/8
» իմթիյազը	93-1/4
Բուսիա իսթիգրազը	80-1/4
Գամպիօ Բարիզ 6 այ վատէ	—

Փարիզ, 30 Նոյեմ.

Ֆրանս. էհս. 3 % ֆր.	85-55
» » 5 գրօնսուզ	119-05
Օսմ էհսամը աչքլար	11-85
» » գարանտը	12-65
Իսթիգրազ 65 ֆր.	70-
» 69	70-
» 73	65-
Մըսրը ֆօնս. մութա հրաչ	335-
Գրէսի Լիոնէ	865-
Սամանը պանգաղը	547-50
Բուսիի չըմէնտրֆէրի	42-50
Իթալիա էհսամը	87-35
Գամպիօ Լօնտրա 3 այ վատէ	25-24

Վիէննա, 30 Նոյեմ.

Աճիօ ֆիօրին	—
Բուսիի չըմէնտրֆէրի	17-20

ԴԱՆԳԱՆ ՖՕՐՈՒԱՍԸ

Է. ... ամ. տիւն ազ. գաբ.	13 15
Գաբ. ապահ աչքլար	13 33
Իսթիգ. 63 (Մուքօն) 6 % ֆ.	66-
» 65 » 6 % ֆ.	66-
» 69 (Բինար) 6	64-
» 72 (Գօնտիւ Թրէկօր)	21-50
» 73 6 % ֆ.	61 50
Բուսիի չըմէնտրֆէր 3	38 50
Ագէտ ֆայրզի »	9-
Ըրբօր Դէր	00-
Հավալէսիզ »	7-20

ՖԱՆԴԱ ԱՆՏԻՕՆԷԱՐԸ

Դրէսի ժէնէրալ	3-20
Սամապօլ պանգաղը	8- 6
Սօսիէթէ ժէնէրալ	4-20
Թրամվայ	4- 5

ԱԳԱՋԷՆԵՐԻՆ ՏԻՑԱԹԸ

Օսմ. լիրաը 100 ղրշան	Ղ. Փ
Պէյազ մէճիտիյէ ֆարգը	407 20
Մէթալիք »	212 20
Պէչսիք »	211-20
Ակթըլըգ »	128-20
Պագըր »	545-
Գայմէ »	1230-
Ինկիլիզ լիրաը	110-
Ֆրանսըզ ալթունու	87-35
Փօլ	90-
Գրիմից ալթունու	51-25
Ֆարպան գաամէ	9-03

ԹԷՐՃԷՄԱՆԸ ԷՖՓԵԱՐ

ԿԱԶԷԹԱՍԸ ԻՏԱՐԷԽԱՆԷՍԻ

ՍԹԱՄՊՕԼ, ՊԱՊԸ ԱԼԻ ՃԱՏՏԷՍԻՆՏԷ ԷՍԿԻ ՊԱՊԸ ԶԱՊԹԻԵԼ ՍՕԳԱՂԸ ՔԷՕՇԷՍԻՆՏԷ Ն՝. 8

Կազէթաի մէզքիւր իտարէխանէսինտէ ղայէթ թէմիզ վէ էվվէլն ՖԻՑԱԹԷ վէ էրդէնէ, թէ–ղէ, Ֆրանսըզճա, Բուտճա, վէ Իրլանտա լիսանլարը ամիսէքի էվրագը միսիմէլիֆէ թէրթիպ ու թապ օլունուր։ Բրշրրմ, էլանտ, դէլէր, ֆէնալէ էլանը, բէսալէ, Նէզամէ (կանոնագիր) վէ ղայրիհիւմ։

Իրրնը. — Թաշրատան սըբարըշ օլունան իշլերին պէտէլի նըսֆէն բէշին ախզ օլունուր։

Իշպու իտարէխանէտէ բէք էհվէն ֆիյաթլէ թիւթիւն բաքէթլերի վէ իլանաթը սարրէ տախի թապ օլունուպ, էկէր պու կիպի բաքէթլեր իրէ սայիր իլանլար թապ ի թմիրէնլէր, քէնարլէրինի մախսուս օլան իլանլարընը այրընա կազէթամըզդա տախի տէրճ ի թմիրմէք իսթէյրլեր իսէ, իլանաթը սահրէնին իւճրէթը մուգանէնէսինտէն բէք տուն վէ ուճուզ ֆիյաթլա տէրճ օլունաճագ, վէ էյէր պասթըրտըգլարը բաքէթլեր եախօտ իլանար ֆէվգ էյ ատէ քիւլլիյէթ իւզրէ օլուր իսէ, պունլարընն իլանլարը կազէթամըզդա մէճճանէն տէ նէշր ի թմիլէճէք տիր։